

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 6. — Telefon št. 5122, 5123, 5124, 5125, 5126.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Funeroljuba izdaja »Jutra« izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Naroha se posebej in velja po pošti prejemna 4 Din, po raznašalcih dostavljena 5 Din mesečno.

Uredništvo: Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon št. 5122, 5123, 5124, 5125 in 5126. Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2662). Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190. Rokopisni se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Kralj med svojim narodom

Včeraj je Nj. Vel. kralj posetil Sisak in Karlovac - Ljudstvo ga je povsod na potu spremljalo s prekipevačim navdušenjem

Glina, 7. junija. Davd ob 8.10 je krenil iz Zagreba dvorni vlak z Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in spremstvom, v katerem so bili tudi ministri dr. Štrijuga, dr. Sršić, Nendorfer, dr. Šibenik, dr. Kumanudi in Demetrovič, minister dvora Jetić in ban Sarvaske banovine dr. Perović.

Ob 8.45 je prispel Nj. Vel. kralj v Sisak, kjer je na postaji stala častna četa 25. pešpolka z godbo, ki je zaigrala državno himno. Po raportu brigadnega generala in poveljnika polka je kralja v imenu meščanov Siska in okoličin pozdravil veleindustriec in banski svetnik Teslić. Ko je Nj. Vel. kralj v spremstvu odličnikov in g. Teslića stopil iz sijajno okrašene postaje, mu je prebivalstvo priredilo veličasten sprejem. Navdušenje množice je bilo nepopisno. Pred postajo je stal velik slavolok. Med burnimi vzkliki ljudstva je Nj. Vel. kralj sedel v avto, ki se je začel počasi pomikati po ulicah, kjer so se množice zgoštele v širok špalir, v katerem je bilo mnogo šolske dece, zastopnikov raznih društev in korporacij ter nešteto meščanov in kmetov.

V Gačevci ulici, kjer sta stala dva slavoloka, so bili zbrani zastopniki oblasti in korporacij, ki so svojega vladarja burno in navdušeno pozdravljali. Nj. Vel. kralj je nato stopil iz avtomobila in tu ga je pozdravil mestni načelnik Mihelčić, ki je v svojem govoru dejal, da je prebivalstvo svojemu vladarju hvaležno za vse velike dobrote, ki jih izkazuje narodu s svojo veliko očetovsko skrbjo. Nato je pristopila k vladarju neka deklica in mu izročila šopek cvetic. Kralju se je poklonila tudi zastopnica siskih hrvatskih žen, nakar so pevski društva zapela državno himno.

Nj. Vel. kralj je nato peš krenil po Gačevci ulici in se razgovarjal z navzočimi meščani in kmeti. Tako je prišel do nadaljnjih treh slavolokov, kjer mu je ga. Silberstein predal šopek cvetic v imenu Rdečega križa. K vladarju je pristopilo mnogo kmetov in mu zupljivo in iskreno pripravovalo o svojih priklah in neprilikah. Na koncu Gačevce ulice je kralj zopet sedel v avtomobil in se pristrčno poslovil od vseh, nato pa nadaljeval s svojim spremstvom pot.

Moščanec, 7. junija. Ko se je tu prikazal avtomobil z Nj. Vel. kraljem, je zbrane množice, predvsem kmete, prevzelo silno navdušenje. Pred vhomom v kralj je bil postavljen slavolok z napisom: »Dobročel, dobri kralji! Nj. Vel. kralja sta pozdravila načelnik Ivan Miškin in banski svetnik Elio Marković, ki sta vladarju v imenu taščenjega prebivalstva izrekla dobrodoščilo. Neka deklica mu je nato izročila šopek cvetic, nakar je burno pozdravljal od množice nadaljeval pot.

Petrinja, 7. junija. Semkaj je prispel Nj. Vel. kralj ob 10. dopoldne. Ob vhomu v mesto je svojega vladarja in najvišjega poveljnika sprejela častna četa pešpolka. Prihod v mesto je bil triumfalen. Ob kraljevem avtomobilu je jezditeljska kmetijska konjenica, ki je spremljala svojega vladarja v mesto. Pokali so možnarji in zvonili zvonovi. Vse hiše so bile okrašene s cvetjem in zelenjem, ulice pa polne meščanstva in kmetov. Pred mestno hišo je bil postavljen velik slavolok, mnogostevilna društva in korporacije, Sokol, Solarij in gasilci pa so napravili gost špalir. Po oficijelnih pozdravih je kralj stopil med kmete, s katerimi se je pristrčno razgovarjal. Ko je zaigrala godba državno himno, je neka deklica stopila h kralju in mu izročila šopek cvetic.

Nato je Nj. Vel. kralj odšel v mestno hišo, kjer so mu predstavili občinske zastopnike, nakar se je vpisal v spominsko knjigo.

Na pragu mestne hiše je stopila k Nj. Vel. kralju starika Marija Markovičeva in prosila vladarja za podporo. Nj. Vel. kralj je ljubezljivo odgovoril, naj napravi pismeno prošnjo. Med burnim in navdušenim vzklikanjem množice se je pristrčno poslovil in sedel v avtomobil. Ob odhodu iz mesta je vladarju izkazala zopet častna četa pešpolka.

Gora, 7. junija. Semkaj je prispel Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom ob pol 11. dopoldne. Pred vhomom v kralj je bil postavljen velik slavolok, okoli njega pa se je zbrala velika množica ljudstva. Po pozdravih se je vpisal v spominsko knjigo, nato na peš krenil skozi vas in se ljubezljivo razgovarjal s kmeti.

V Gori je Nj. Vel. kralj stopil tudi v hišo, v kateri je bival njegov oče kot Peter Mrkonjić. Potem je stopil v avto in nadaljeval pot proti Glavini, kjer se je pomudil kakih 20 minut. Tu so ga sprejeli hrvatski in srbski kmetje, med njimi mnogostevilna konjenica. Glavni sprejem pa je bil na ulici kralja Aleksandra, kjer je bilo postavljeno veliko slavolokov. Ljudstvo je bilo tako navdušeno, da je prešlo kordon in se stiskalo okoli kraljevega avtomobila, da bolje vidi svojega vladarja. Nj. Vel. kralj je stopil med ljudi in se razgovarjal s Sokoli in dobrovoljci, ki jim je podajal roko ter vpraševal, koliko jih je.

»Vseh skupaj nas je 20,« je odgovoril neki dobrovoljec.

»E, ahal vam verate je odgovoril kralj. Lep sprejem je bil tudi v Maribrodu in Prekopju, kjer se je vladar ljubezljivo razgovarjal s kmeti.

Topusko, 7. junija. Semkaj je prispel Nj. Vel. kralj ob 12.15. Sprejem je bil posebno lep in pristrčen. Ob vhomu v mesto je vladarja pričakovala kmetijska konjenica. Kralj

si je ogledal kopašišče in se vpisal v spominsko knjigo.

Nekaj kilometrov za Topuskom se vladarju priredili v gozdu kostlo.

Lep sprejem je bil v Cemerici, kamor je prispel Nj. Vel. kralj okoli 14.30. Sprejem je bil veličasten. Vladar si je ogledal cerkev in se vpisal v njen letopis. Pri sprejemu je bilo zlasti veliko število kmetijskih Sokolov.

V Vratniku se je kralj razgovarjal s Sokoli in vprašal, ali je kaj dobrovoljcev. Da, so mu odgovorili, Vaso Milčić, Veličanstvo.

»Ajde, da ga vidim!« je odgovoril kralj. Tedaj je stopil k njemu logar Vaso. Vladar se je z njim dolgo in pristrčno razgovarjal.

Virgin most, 7. junija. Ko je ob 15.15 zbrana množica zagledala avto, v katerem se je vozil Nj. Vel. kralj, ga je jela s burnimi vzklikom pozdravljati. Ko se je avto ustavil, je po oficijelnih pozdravih starešina kmetijskega Sokola dr. Rudolf Čop podal poročilo o delovanju Sokola, neka deklica pa je kralju izročila lep šopek cvetic. Med burnim pozdravljanjem je vladar nadaljeval pot proti Vojsnjici Gornji, kamor je prispel ob 15.25. Tu ga je ob velikem slavoloku v imenu ljudstva nagovoril kmet Jovan Korac in se mu zahvalil za vse, kar je storil za narod in domovino. Množica je njegov govor sprejela z navdušenim vzklikanjem in se nato burno poslovila od vladarja, ki je po kratkem postanku nadaljeval pot v Vojsnjico. Kakor povsod drugod, je bil tudi tu prirejen vladarju pristrčen sprejem.

Vojnič, 7. junija. Semkaj je prispel Nj. Vel. kralj ob 15.40. V mestu je bil postavljen lep slavolok, na velikem trgu pa se je zbralo več tisoč kmetov iz vse okolice, ki so vladarja pozdravljali z velikanskim navdušenjem. Nj. Vel. kralj je po pozdravih razgovarjal. Ljudje so se v gostih vrstah strnili okoli njega in mu neprestano navdušeno vzklikali.

Na poti v Tušilovci se ljudje prihajali z zastavami pred avtomobil Nj. Vel. kralja in ga navdušeno pozdravljali, toda zaradi pomanjkanja časa vladar ni mogel stopiti z avtomobila in je nadaljeval pot. V Tušilovci je prispel ob 16. Po pozdravi občinskega načelnika ga je pozdravil voditelj kmetijskega Sokola učitelj Skakavec. Nj. Vel. kralj se je pristrčno razgovarjal z njim in s kmeti in nato med burnim pozdravljanjem nadaljeval pot v Cerovec, kjer ga je istokot sprejela množicoštevilna množica kmetov in šolskih otrok s kmetisko konjenico, ki so napravili gost špalir. Zaradi

prekratkega časa se Nj. Vel. kralj ni mogel ustaviti in je počasi vozeč se nadaljeval pot proti Karlovcu, kamor je prispel ob 16.25.

Karlovac, 7. junija. Na meji Karlovca je bil na mostu čez Mrežico postavljen prvi slavolok z dobrodoščilo Nj. Vel. kralju. Ves most je bil posut s travo in cvetjem, da je bil videti kakor pokrit s prekrasno preprogo. Prav tako je bil okrašen tudi most čez Korano, kjer so se postavili v špalir šolski otroci, Sokoli, zastopniki društev in korporacij. V Karlovcu je bila vsaka hiša okrašena z zastavicami in vsa okna polna zelenja in cvetja.

Med velikanskim navdušenjem in burnim vzklikanjem se je Nj. Vel. kralj peljal skozi špalir prebivalstva. Mesto je bilo v morju zastav in med ljudmi je povsod vladalo kar najslavnostnejše razpoloženje. Pred vhomom v mesto je bila postavljena častna četa in vojaška godba je zaigrala državno himno.

Med nepopisnim vzklikanjem in navdušenjem se je Nj. Vel. kralj peljal v mesto. Pred »Zorindomom« je godba zasvrala himno, nato pa je mestni načelnik dr. Steinfeld s pristrčnimi besedami pozdravil Nj. Vel. kralja, neka triletna deklica pa je deklamirala prigodno pesem. V slavnostni dvorani »Zorindomac« so kralju predstavili vse ugledne osebnosti Karlovca, nakar se je podpisal v spominsko knjigo. Ko je odhajal iz dvorane, mu je pevski zbor »Zorec« zapel himno. Med burnimi ovacijami je nato krenil skozi mesto in nadaljeval pot proti Dragancu, kjer se je zbrala velika množica kmetov. Po sprejemu mu je mlad Sokol izročil krasen šopek cvetic in mu poljubil roko. Vladar se mu je zahvalil in se nato srečno navdušenih ovacij odpeljal dalje proti Jastrebarskemu.

Tudi tu se je bila zbrala zelo velika množica ljudstva. Vse mesto je bilo odeto v zelenje in cvetje. Ko se je navdušenje nekoliko poleglo in je godba odsvrala državno himno, se je Nj. Vel. kralj po oficijelnih pozdravih spustil v razgovor s Sokoli in kmeti.

Poslovil se je med vzhornim vzklikanjem ljudstva in krenil nazaj proti Zagrebu. V vseh krajih ob cesti, kjer je vozil kraljev avto, na vsej poti od Jastrebarskega pa do Zagreba so se spontano zbirali ljudje in z burnimi vzklikom dajali duška svoji ljubezni do vladarja.

Okoli 6.45 zvečer se je Nj. Vel. kralj vrnil v Zagreb in se takoj odpeljal na dvor.

Velik narodni uspeh v gospodarstvu

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani je s svojimi industrijami vred prišel v domače roke

Dunaj, 7. junija. d. Včeraj je bila na Dunaju med zastopniki Creditanstalt für Handel und Gewerbe in zastopniki skupine jugoslovenskih denarnih zavodov podpisana pogodba, po kateri je jugoslovenska skupina prevzela od Creditanstalt večinski paket delnic ljubljanskega Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo. Delnice so bile kupljene po 200 Din. Pogodba je že pravomočna.

Na ta način so prišli v domače roke ne le Kreditni zavod, temveč tudi mnoga industrijska podjetja, ki so docela ali vsaj po večini v njegovih rokah, med drugimi zlasti pivovarna Union v Ljubljani ter tvornica za dušik v Rušah. Dosedanje denajsko finančno zaledje je zamenjano z enakomernim domačim, ki ga tvorijo poleg že dosedaj udeleženi domači gospodarskih krogov tudi novi, najpomembnejši predstavitelji našega denarstva.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani je, kakor znano, eden največjih denarnih zavodov v dravski banovini in v Jugoslaviji sploh. Večina njegovih delnic je bila doslej v rokah dunajske Creditanstalt, vendar pa je bil ljubljanski Zavod ne le kot jugoslovenska delniška družba formalno avtonomen, temveč je bil tudi po svojem finančnem poslovanju toliko samostojen in od Dunaja neodvisen, da nani ni čiti najmanj kvarno vplivala kriza, v katero je bila pred tedni zašla dunajska Creditanstalt.

Dr. Strafella odstavljen

Dunaj, 7. junija. d. Predsednik upravne komisije avstrijskih zveznih železnic Penzig - Franz je na zahtevo zvezne vlade odstavljen generalnega direktorja avstrijskih zveznih železnic dr. Franza Strafella ter imenoval na njegovo mesto izrednega profesorja na tehnični visoki šoli na Dunaju dr. inž. Ezona Seefehlnerja. S tem je zaključena afera, ki je vzbudila svoječasno v Avstriji mnogo prahu. Kakor znano, so očitali dr. Strafelli izrabljanje položaja generalnega direktorja avstrijskih železnic za krščansko - socialne strankarske namene in tudi svoje osebne koristnosti.

Creditanstalt je bila, kakor smo v »Jutru« že ponovno poročali, sanirana z izdatno državno pomočjo in je zaradi tega prišla docela v roke avstrijske države; večina njenih delnic je namreč sedaj po sanaciji v posesti avstrijskega finančnega ministrstva in avstrijske Narodne banke. Ker pa je imela Creditanstalt, kakor omenjeno, v svoji posesti večino delnic ljubljanskega Kreditnega zavoda, ta pa ima po svojih zvezah in svoji udeležbi pri domači industriji ogromen vpliv na gospodarstvo dravske banovine, je nastala nujna nacionalna in državna potreba, da preide večinski paket delnic Kreditnega zavoda v domače roke. Da izvede to transakcijo, se je na iniciativno bana g. dr. Marušiča sestavila v Ljubljani skupina denarnih zavodov in drugih odličnih predstavnikov naših gospodarskih krogov s Hranilnico dravske banovine (Kranjsko hranilnico) in ljubljansko Mestno hranilnico na čelu.

Poset grških zdravnikov v Jugoslaviji

Atene, 7. junija. r. Kakor znano, je hani priredila skupina zastopnikov grškega gospodarstva ekskurzijo v Jugoslavijo, nakar so zastopniki jugoslovenskega gospodarstva vrnil poset meseca septembra. Pred dnevi je jugoslovenski avtomobilski klub posetil Solun in grški avtomobilski klub namerava v kratkem vrniti poset svojim jugoslovenskim prijateljem. Sedaj se organizira večja ekskurzija grških zdravnikov za pot v Jugoslavijo. Obiskali bodo vse glavne zdraviliške in planinske kraje v Jugoslaviji, socialne in higijenske ustanove v Beogradu in Zagrebu, predvsem pa zavod za pobijanje malarije v Skoplju. Po določenem programu bodo grški zdravniki odpotovali iz Soluna 13. junija ter bodo posetili med drugimi kraj tudi Rogaško Slatino, Ljubljano in Bled.

Pogajanja so trajala več časa in so bila včeraj, kakor je razvidno iz uvodne dunajske brzojavke, uspešno zaključena. Prevezna cena po 200 Din za delnico je ne le višja od nominalne cene (100 Din), temveč tudi nekaj višja od borznega tečaja (170 Din), vendar pa je ta višji kurz upravičen, ker je notranja vrednost delnic mnogo višja in ker gre za majoritetni paket delnic, ki predstavlja absolutno večino.

Sodna razprava proti prof. Moulinu

Rim, 7. junija. g. Razprava proti belgijskemu prof. Moulinu, ki je bil nedavno aretiran v Italiji, je določena za začetek meseca julija.

Vatikan zahteva kaznovanje krivcev

Vatikansko glasilo ni zadovoljno s sklepi in izjavami vrhovnega fašističnega sveta glede Katoliške akcije

Rim, 7. junija. d. »Osservatore Romano« zahteva dokaze za trditve velikega fašističnega sveta, da ima Katoliška akcija protifašistični značaj. Glede na zadržilo fašističnega spoštovanja do cerkve in njene vrhovnega poglavarja v komuniqueju o seji vrhovnega fašističnega sveta pripominja »Osservatore Romano«, da ne bo nikomur prišlo na um, smatrati kakorkoli te besede kot poravnano ali pa samo za kakšno pojasnitev dogodkov, o katerih je izvajanj fašističnega komuniqueja aklepa svet že zadosti poučen. Tudi iz zaključnih glasilo Vatikana, da zaenkrat ni mogoče beležiti nobenega napredka v sporazumevanju.

Nota, ki jo je pretekli teden izročil Vatikan po svojem nunciju italijanski vladi in katere vsebina je postala šele sedaj znana, zahteva poleg izjave obžalovanja nad zadnjimi dogodki od italijanske vlade, naj aretira voditelje demonstracij proti papežu, jih postavi pred sodišče in kaznuje na isti način, kakor če bi zakrivil razžaljenje veličanstva.

Rim, 7. junija. d. Kakor vse kaže, se je spor med Vatikanom in italijansko vlado nanovo poostrel, ker italijanska vlada še ni odgovorila na papežev protestno noto. V vatikanskih krogih zatrjujejo, da se papež bavi z namero prekinjenja diplomatskih pogajanj z Italijo, ako ne bo že v prihodnjih dneh izročil italijanski odgovor. V ostalem priznavajo tako v krogih Vatikana kakor italijanske vlade, da poteka neoficijelna pogajanja izredno težavno in da bo bržkone preteklo še precej časa, preden bodo prišla do zaključka.

Rim, 7. junija. g. Kakor se doznava iz vatikanskih krogov, namerava papež izdati Belo knjigo, v kateri bo obrazložil cerkvi sovražno politiko fašizma ter preciziral stališče Vatikana. Baje hoče še počakati, ali bodo pogajanja med Vatikanom in italijansko vlado imela uspeh.

London, 7. junija. d. »Manchester Guardian«, ki se bavi s posetom nemških ministrov, pozdravlja konferenco v Chequersu, ker odpravlja celo v Zenevi sami izvajano tendenco, da se postopa z Nemčijo ločeno od drugih držav. List ne pričakuje od sestanka v Chequersu nobenih končnih rezultatov, izjavlja pa, da mora roditi upenje za pozitivno akcijo, ako se hoče preprečiti, da ne pride v Nemčiji do izbruhov vihanja. Kot najboljši izhod iz obstoječega položaja smatra list antano med Nemčijo, Anglijo in Francijo. Taka politično gospodarska trojica bi se mogla pogajati z Zedinjenimi državami z upanjem, da bi se uspešno rešili problemi reparacij in medzvezniških vojnih dolgov.

Amsterdam, 7. junija. d. Kakor poroča »Telegraaf«, pomenjajo razgovori v Chequersu pričetek nove dobe mednarodnih pogajanj o reparacijskem problemu in o evropskih gospodarskih ter finančnih vprašanjih. List celo trdi, da bo Macdonald vrnil poset nemškemu državnemu kancelarju in zamenjemu ministru v Nemčiji smni.

Newyork, 7. junija. d. »New York Times« je objavil daljši članek iz Basla o reparacijskem vprašanju, v katerem pravi, da vzbujajo v vseh bančnih krogih na svetu resno skrb nadaljnji politični in gospodarski razvoj v Nemčiji. Ako se ne bo našla nobena pot za olajšanje razmer, se bo položaj prihodnje zimo zelo poostrel. V krogih banke za mednarodna plačila smatrajo zato, da bi ne bila prevelika žrtve Zedinjenih držav, ako bi pristale vsaj na 20-odstotni popust dolgov, če bi se države dolžnice obvezale, da ne bodo povečevale svojega oboroževanja in da bodo skrbje svoje proračune za vojsko. Zedinjene države bi tak popust tem lažje dovolile, ker so se njihovi lastni dolgovi s konverzijami v zadnjem času z nižjimi obrestmi počestili.

Washington, 7. junija. d. Tukajšnji vladni krogi ne nameravajo zavzeti stališča proti proglasu nemške državne vlade, ki ga je izdala ob uveljavitvi zaslišnih odredb. List »Baltimore Sun« poroča, da motri vlada Zedinjenih držav nemški problem »eier simpatično«, da pa bi bilo njeno popustljivo glede na medzvezniške vojne dolgeve le težko doseči. Državni tajnik Stimson namerava pri svojem posetu v Evropi napraviti vprašanje mednarodnih plačil Ameriki odvisno od razorožitvenega vprašanja ter obljubiti popust Amerike glede na odplačevanje vojnih dolgov, če odneha Francija in Italija v svojem oboroževanju. Možnost nadaljnje poslabšanja evropskega življenjskega standarda povzroča veliko skrb, ker bi moglo vplivati na višino ameriških mezd. Zato je treba s tega stališča pridobiti ameriško javno mnenje za sodelovanje in vprašanju ureditve mednarodnih dolgov.

Za zmanjšanje vojnih dolgov Ameriki

Zedinjene države bi bile pripravljene odpisati del vojnih dolgov, če bi Evropa omejila oboroževanje

Washington, 7. junija. d. Tukajšnji vladni krogi ne nameravajo zavzeti stališča proti proglasu nemške državne vlade, ki ga je izdala ob uveljavitvi zaslišnih odredb. List »Baltimore Sun« poroča, da motri vlada Zedinjenih držav nemški problem »eier simpatično«, da pa bi bilo njeno popustljivo glede na medzvezniške vojne dolgeve le težko doseči. Državni tajnik Stimson namerava pri svojem posetu v Evropi napraviti vprašanje mednarodnih plačil Ameriki odvisno od razorožitvenega vprašanja ter obljubiti popust Amerike glede na odplačevanje vojnih dolgov, če odneha Francija in Italija v svojem oboroževanju. Možnost nadaljnje poslabšanja evropskega življenjskega standarda povzroča veliko skrb, ker bi moglo vplivati na višino ameriških mezd. Zato je treba s tega stališča pridobiti ameriško javno mnenje za sodelovanje in vprašanju ureditve mednarodnih dolgov.

Washington, 7. junija. d. Tukajšnji vladni krogi ne nameravajo zavzeti stališča proti proglasu nemške državne vlade, ki ga je izdala ob uveljavitvi zaslišnih odredb. List »Baltimore Sun« poroča, da motri vlada Zedinjenih držav nemški problem »eier simpatično«, da pa bi bilo njeno popustljivo glede na medzvezniške vojne dolgeve le težko doseči. Državni tajnik Stimson namerava pri svojem posetu v Evropi napraviti vprašanje mednarodnih plačil Ameriki odvisno od razorožitvenega vprašanja ter obljubiti popust Amerike glede na odplačevanje vojnih dolgov, če odneha Francija in Italija v svojem oboroževanju. Možnost nadaljnje poslabšanja evropskega življenjskega standarda povzroča veliko skrb, ker bi moglo vplivati na višino ameriških mezd. Zato je treba s tega stališča pridobiti ameriško javno mnenje za sodelovanje in vprašanju ureditve mednarodnih dolgov.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Podpis trgovinskih pogodb med Avstrijo, Madžarsko in Italijo - Pogajanja Avstrije in Jugoslavije

Dunaj, 7. junija. d. Te dni se mudijo na Dunaju več inozemskih delegacij za trgovinska pogajanja z Avstrijo, in sicer jugoslovenska, rumunska ter češkoslovaška. Kakor je bilo že javljeno, bo podpis trgovinskih pogodb z Madžarsko in Italijo izvršen istočasno. Obe pogodbi sta bili že pred nekaj tedni parafirani ter je bilo prvotno nameravano, da ju podpisajo v Zenevi ob zasedanju Društva narodov, pri pogodbah z Madžarsko pa se je po parafiranju pokazala potreba gotovih natančnejših tehničnih določb in sicer za izvajanje tovornih in kreditnih olajšav. Podpis pogodbe bo izvršen v prihodnjih dneh. Tudi pogodba z Italijo je v bistvu gotova in jo bo bržkone za Italijo podpisal dunajski italijanski poslanik.

O trgovinskih pogajanjih z Jugoslavijo poroča »Neues Wiener Tagblatt«, da se sedaj ugodnejše presojajo. Kakor se trdi, je bil ob priliki prvega čitanja, ki je bilo pred zenevskim zasedanjem v Beogradu, izgotovljen oni del pogodbe, ki vsebuje jugoslovenske olajšave za avstrijsko industrijo. Glede na avstrijske olajšave za jugoslovenski agrarni izvoz je Avstrija predlagala enak sistem, kakor je bil dogovorjen z Madžarsko. Jugoslovenski zastopniki so se prvotno, kakor trdi omenjeni list, izrekli proti temu sistemu, vendar pa se sedaj smatra, da presojajo stvar ugodnejše. Kakor znano, je jugoslovenska delegacija prispela že včeraj na Dunaj, da se udeleži nadaljevanja pogajanj.

Poset poljskih novinarjev v Jugoslaviji

Včeraj je prispela v Beograd večja delegacija poljskih novinarjev na kongres poljsko-jugoslovenske antante tiska

Beograd, 7. junija. p. Davi je prispela v Beograd desetorica uglednih poljskih novinarjev-delegatov na kongres jugoslovensko-poljske antante tiska. Poljaki so bili zelo lepo sprejeti od predstavnikov diplomatskih zastopnikov Male antante in Poljske, ministrstva za zunanje zadeve, osrednjega tiskovnega urada, ki ga je zastopal Milan Marjanović, ter večjega števila naših novinarjev. Ko je godba odsvrala poljsko himno, je pozdravil goste v imenu jugoslovenskih novinarjev direktor »Vremena« Zivančević. Odgovoril mu je za Poljake Džerdžinski. V imenu Jugoslovenskega novinarskega združenja je spregovoril gostom v pozdrav Fran Smolec.

Ob 11. se je vršil v prostorih novinarskega združenja kongres poljsko-jugoslovenske tiska. Otvoril je zborovanje direktor Zivančević, ki je v lepem govoru povdarjal složnost jugoslovenskega in poljskega tiska ob različnih političnih in drugih nastopih. Za govorom poljskega delegata Džerdžinskega je pozdravil goste tudi poljski poslanik našega dvora g. Babinski. Načelnik osrednjega tiskovnega urada g. Milan Marjanović je govoril prav tako o sodelovanju Jugoslovenov in Poljakov. Nato je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje smernice za ožje sodelovanje med poljskim in jugoslovenskim tiskom.

Ob 13. je priredila beograjska občina gostom na čast slovesen obed v hotelu »Srpski kralj«. Tu je pozdravil Poljake v zelo lepem govoru predsednik beograjske občine inž. Nešić, ki mu je odgovoril v lepih besedah Džerdžinski. Popoldne je bila v poljskem poslanstvu čajanka. Jugoslovensko novinarsko združenje priredi jutri gostom v čast večerjo, nakar odpotujejo na turnejo po Jugoslaviji.

Dom ženskega krščanskega pokreta v Beogradu

Beograd, 7. junija. p. V prisotnosti odposlancev Nj. Vel. kraljice, patrijarha Varnave, predsednika ministrskega sveta ter najodličnejšega beograjskega občinstva je bil danes posvečen Dom ženskega krščanskega pokreta v Beogradu.

Nova ureditev razredne loterije

Beograd, 7. junija. p. Upravni odbor državne razredne loterije je izdelal »art« novega zakona o razredni loteriji, ki ga bo predložil ministrstvu za kmetijstvo v odobritev. Načrt je izdelan po vzorcu inozemskih modernih zakonov.

Velik praznik jugoslovenskih gasilcev

60 letnica celjskega gasilskega društva — Slovesnosti je prisostvoval tudi pokrovitelj ban dr. Marušič

Celje, 7. junija. Včeraj in danes se je vršila v Celju svečana proslava 60letnice celjskega gasilskega društva. Pokrovitelj slovesnosti je bil ban g. dr. Drago Marušič. Istočasno je bil v Celju tudi pokrajinski zlet Jugoslovenske gasilske zveze, ki so se ga udeležila po deputacijah številna društva iz vse banovine.

Sinoči so celjski gasilci na kolodvoru sprejemali svoje tovariše iz ostalih delov banovine, ki so prispeji z večernimi osebnimi vlaki. Nato je bila prirejena po vseh glavnih mestnih ulicah gasilska baklada. Sprevod, v katerem so za celjsko železničarsko godbo nosile dolge gasilske vrste pestrobavne lampijončke in plamenice, se je ustavil pod okni vseh štirih kubic, ki so kumovale pri blagoslovitvi prapora celjskega gasilskega društva. Davi ob pol 6. je igrala po mestu hudobno železničarska godba, ki je po sprejemu vseh jutranjih vlakov spremila strunne gasilske čete k slovesni maši v Prešernovo ulico pred Marijino cerkev. Mašo je daroval opat g. Jurak na prostem ob okusno improviziranim oltarju, pred katerim so stali v dveh vrstah krepki zastavonoše s 14 gasilskimi zastavami. V vzornih dvojnih vrstah je bilo zbranih pod vodstvom podstaroste JGZ g. Vengušta 455 uniformiranih gasilcev, za katerimi se je gnetla v obeh cestnih smereh velika množica celjskega in okoliškega prebivalstva. Poleg bana g. dr. Marušiča, mestnega načelnika g. dr. Goričana in nekaterih občinskih svetnikov so bili navzoči še sreski načelnik gosp. dr. Hubad, mestni poveljnik polkovnik g. Purič, poveljnik celjskega 39. pehotnega polka polkovnik g. Kostič, predsednik upravnega sodišča g. dr. Vertičnik, predsednik okrožnega sodišča g. dr. Vidovič in poleg številnih ostalih gostov še kumice ge. Stermečka, Posavčeva, Jellenzova in Gradtova, starešinstvo JGZ s starosto g. Josipom Turkom in načelniki slovenskih gasilskih žup.

Po končani maši je prvi pozdravil navzoče mestni načelnik g. dr. Goričan, ki je poudaril velik pomen današnjega praznika človekoljubja in one nesebične ljubezni, ki

preveva slahernega člana Človeške družbe. Pozdravil je posebej še pokrovitelja slovesnosti bana g. dr. Marušiča, starosta JGZ g. Turka, zastopnike vojaštva, državnih in samoupravnih oblasti, gasilskih žup, vse častne goste, ge. kumice in druge.

Nato je povzel besedo ban g. dr. Marušič, ki je izrazil svoje posebno veselje, da je mogel priti osebno v Celje k velikemu prazniku celjskega gasilstva, ker je s tem napravil tudi sam prijetno in dobro delo, da je dal slovesnosti poseben poudarek. Uspeh človečanske akcije naših samaritancev je možen le v tako močnem, vzorni organizaciji, kakor jo predstavlja silajno disciplinirana JGZ z vsemi svojimi včlanjenimi posamezniki, društvi in župami.

Ko je godba odigrala državno himno, je v zanosnem govoru pozdravil svoje gasilske tovariše njihov prvobornitelj in vodja g. Josip Turk, ki je čestital mestnemu načelniku g. dr. Goričanu, da je baš v belem Celju doseglo gasilstvo tako lepe, plodovite uspehe.

Častni gostje so se nato podali k oltarju pred cerkvijo, kjer je opat g. Jurak blagoslovil novi, krásno vezeni celjski prapor, kumica ga. Stermečka na je v svojem imenu tovarišič - kumic izpregovorila pristočno čestitko. Zahvalil se ji je poveljnik celjskih gasilcev g. Košir, ki je izročil prapor v varstvo zastavonoši g. Putanu. Novoblagoslovljeni celjski prapor se je nato pobratil z ostalimi gasilskimi prapori in zastavami. Sledilo je zabijanje zlatih spominskih žebeljev v drog novega prapora.

Na dvorišču mestnega načelstva je zatem g. opat blagoslovil še novi gasilski dom, ki ga je zgradila pod svojim dvoriščnim trakom celjska mestna občina dalje vse številno moderno gasilsko orodje in novi reševalni avtomobil. Gosp. Košir je gostom razložil v kratkih besedah razvoj društva in jim razkazal vse gasilske potrebitne in orodje. Posebno pozornost je vzbujala stara, že upokojena parna brizgalna iz leta 1897... stoječa poleg treh gasilskih avtomobilov in moderne motorke. Med tem se je razvrstila vzdolj Prešernove ulice in Ljubljanske ceste zbrana gasilska armada v veličastnem sprevodu in

defilirala s prav vojaškimi koraki pred gosti, svojimi višjimi funkcionarji in prapori.

Ob 11.15 se je pričela v okrašenih sejni dvorani mestnega načelstva slavnostna seja pod predsedstvom staroste JGZ gosp. Turka. V imenu celjskega gasilskega in reševalnega društva je otvoril sejo prvi podstarosta JGZ g. Jernej Vengust s pozdravom na vse navzoče, nato pa je podal v daljšem predavnjem vso zgodovino 60letnega društvenega obstoja. Z navdušenjem in spontanim vzklikanjem je bila sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, nato pa še pozdravna brzojavka ministrskemu predsedniku generalu g. Živkoviču. Vsem pokojnim gasilcem, ki so do svojega zadnjega diha vedno radi pohiteli na pomoč svojemu bližnjemu v primeru nesreče — nekateri so pri tem tudi žrtvovali svoje življenje — so zbrani gostje zaklicali trikrat »slava!«. Govornik je končal svoj govor z geslom, ki ga ima sleherni gasilec vedno pred očmi: »Bogu v čast, bližnjemu v pomoč!«

Društvu je čestital nato v imenu celjske mestne občine mestni načelnik g. dr. Goričan. Gosp. ban dr. Marušič je ponovno izrekel svoje čestitke k dijamantnemu jubileju celjskega gasilskega društva. Tudi starosta g. Turk je ponovil svoje čestitke z vzpodbudnim nagovorom.

Za častne člane društva so bili izvoljeni zaradi svojih velikih zaslug gg.: načelnik dr. Goričan, občinska svetnica dr. Vrečko in mag. ph. Posavec in veletržec g. Rakusch. Društveni predsednik gospod Jellenz je nato pripel zlate spominske znake na prsa pokrovitelju banu dr. Marušiču, gospod Stermečki, Jellenzovi, Posavčevi in Gradtovi, gg. Turku, Vengustu, Musku, Golograncu, Vollerju, Staudteju star., Benzu, dr. Goričanu, dr. Vrečko, Posavcu, Rakuschu in ravnatelju Šubicu, četim ga je niemu pripel g. Gradt. Za povabljenega goste se je vršil po končani seji v hotelu »Evropa« slavnostni banet. Žal, da nebo včeraj ni bilo naklonjeno gasilcem. Po rahlem dopoldanskem rosenju je pričelo opoldne močno deževati, tako da je bila onemogočena velika gasilska veselica, ki bi se bila morala vršiti na Glaziji.

restni meri, predsednik g. Kavčič pa o telefonskih razmerah.

Resolucije

Občni zbor je na koncu sprejel važne resolucije. V prvi se naproša kralj, vlada, da zniža osnovni davek pridobitne najmanj za 2 odstotka, da se na dohodek do 12.000 Din ne pobira dopolnilni davek in da se trgovski obrati, ki so imeli lani dohodka pod 50.000 Din, opustijo vlaganja prijev. V naslednji resoluciji se naproša vlada, da se izjavi, če je za gradnjo želez-

nice Kočevje — sušaška proga, nadalje da vnose v železniško — gradbeni program železniško progo Smartno ob Paki, Gornji grad — Kamnik — Kranj in da se normalizira železnica Poljčane — Zreče. V nadaljnjih resolucijah zahteva Zveza, da se pri carinarnici v Mariboru, ki je po prometu četrta v državi, urde kemični laboratorij in da se zniža minimalna kvota za sodne poravnave od sedanjih 40 odn. 50 odstotkov na 75 odst. Na koncu je bilo še sklenjeno, da se prihodnji občni zbor vrši v Laškem.

Tragedija Glaspalasta

Ogromna škoda s požarom monakovske palače — Največja katastrofa nemške likovne umetnosti

V noči od petka na soboto je zadel bavarsko prestolico Monakovo hud udarec. Zgoraj se sloviti Glaspalast, ena najznamenitejših stavb Monakovega. Tam, kjer je še pred dnevi stala ponosna stavba, je ostalo samo železno ogrodje s kupom razvalin in stekla. Poslopja, ki je več desetletij bilo pozorišče nemške umetnosti in nešteti domači in mednarodni razstavi, ni več. Pa ne samo Glaspalast, nego tudi nešteto umetnin je postalo žrtev požarne katastrofe.

V palači je bila baš pred dnevi otvorjena velika razstava umetnin, na kateri so razstavili svoja dela najznamenitejši sodobni nemški slikarji in kiparji. Vrh tega je bila razstavljena tudi izredno lepa zbirka najznamenitejših slik nemške romantike. Zato je razumljivo, da je vso nemško javnost zelo pretresla vest o katastrofi. Nemški listi prinašajo cele strani dolga poročila o požaru in o ogromni škodi, ki je zadela nemško umetnost.

Kdaj je nastal požar.

V petek zvečer so bili v palači še zaposleni delavci, ki so jo okrog 20. po večini zapustili. Okrog 3. zjutraj je v dvorani 62., kjer so bili razstavljeni portreti Einsteina, dr. Schachta in Alojzija Wolmutha od slikarja Hommla in razna druga umetniška dela, opazil ogenj neki čuvaj. Ker pa varnostni aparati niso funkcionirali, se je požar širil naglo. Že čez 20 minut je bila skoro vsa palača v plamenih. Ogenj se je iz prvega nadstropja razširil na vse strani, ker je imel v raznih preprogah, lesenih taptah in lesenem stropu dovolj ne-

strahovita vročina, da je bilo gašenje skoro onemogočeno. Morali so se omejiti samo na lokaliziranje požara. Varovali so sosedna poslopja, posebno kemični institut. Štirideset cevi je bljuvalo ogromne množine vode v gorečo palačo, a ves napor gasilcev je bil zaman.

Palača uničena v eni uri.

Samo eno uro je divjala strašna požarna katastrofa. Ob 4. zjutraj je od lepe in ponosne palače ostal kup razvalin z železnim ogrodjem, kateremu ogenj ni mogel do živca.

Od 2870 razstavljenih del so rešili jedva 50. Pogorela so razna dela, tako iz dobe nemške romantike od Kasparja Davida Friedricha do Moritza von Schwinda. Zgoraj so štiri dela Petra Corneliusa, 8 slik Friedricha, 9 umetnin Josefa Antona Kocha, slika Owerbecka, 6 slik Moritza von Schwinda in nebroj drugih znamenitih umetnin. Nemški listi poudarjajo, da je to največja katastrofa, ki je zadela umetnost sodobnega kulturnega sveta. Škoda gre v milijone. Zlasti pa je tragično dejstvo, da Glaspalast ni bil nič zavarovan. Prav tako tudi ne večina razstavljenih del.

Vzrok katastrofe.

Kakor poročajo listi, je požar skrivljiva zgotovljena. Točen vzrok še ni ugotovljen. Oblastva vodijo obširno preiskavo. Bavarski ministrski svet, ki je bil o požaru katastrofi takoj obveščen, je imel kmalu nato sejo, na kateri sta poročala ministra Goldenberger i Stützel. Ministrski svet je sklenil hudo prizadetim umetnikom priskočiti na pomoč, obnem pa je bilo sklenjeno, da bo poleti obnovljena nova umetniška razstava.

Mariborski nedeljski dogodki

Zadnja pot Poldeta Modica — Nestalno vreme — Zlet mariborskega sokolskega okrožja — Prosvetni dan ZKD v Marenbergu — Več nezgod

Maribor, 7. junija.

Včeraj popoldne je spremljalo častno število prijateljev

pokojnega Poldeta Modica,

kralja mariborskih bohemov, na njegovi poslednji poti. Zapel mu je »Jadranc« večno lepo »Vigred se povrne«. Na magdalenem pokopališču se je poslovil od pokojnika njegov tovariš g. Konrad Znunder in izpregovoril temu nemirnemu iskalcu resnice, dobrotniku vseh in nežnemu ljubitelju narave nekaj v srce segajočih besed.

Po večeršnjem vročem dnevu so se pričeli sniči zbirati nad Mariborom oblaki, nakar je pričelo po polnoči deževati in je prenehalo šele v prvih dopoldanskih urah. Vreme je bilo ves dan nestalno. Zato

niso bili vlaki prenapolnjeni z izletniki.

Kljub neugodnemu vremenu pa so se vršile tolovske procesije v predmestju.

Po pol 11. se je zbral mladi svet v parku in se naslajal

ob zvokih vojaške godbe,

ki je svirala v korist ruskih vojni invalidov. Med sprehajalci so se kretale neumorne skavtke in zbirale prispevke za Rdeči križ. Ob istem času se je vršila tudi

otvoritev razstave ženskih ročnih del

na državnem učiteljski, ki je vzbudila pričrno krasno izdelanih predmetov upravičeno občudovanje in navdušeno pohvalo obiskovalcev.

Popoldne se je zbralo narodno občinstvo k zletu mariborskega sokolskega okrožja v Studencih.

Kljub slabemu vremenu je bila udeležba nepričakovano lepa. Točno ob 14. se je pričel pomikati sokolski sprevod izpod studentskega Sokolskega doma in korakal med burnim pozdravljanjem občinstva po studentskih ulicah. Na čelu sta bila sokolska prapora Slovenske Bistrice in mariborske župe. Za starešinstvom s starosto mariborske župe dr. Kovačičem je stopala okrog

1000 mož broječa četa Sokolov, Sokolle, ženskega in moškega naraščaja in dece.

Po pohodu skozi Studence je bil stik pred Sokolskim domom, kjer je prisrčno pozdravil Sokole studenski starešina brat Hren. Za njim je govoril še starosta mariborske župe brat dr. Kovačič, ki je s svojim jedrnatim narodnim in s sokolsko mislijo prežetim govorom žel veliko odobravanja. Potek telovadbe je pokazal silen napredek sokolstva na naši severni meji. Nastopilo je pri vseh oddelkih skupno okoli 600 oseb.

V Marenbergu je lepo uspel prosvetni dan ZKD.

v sokolski dvorani, ki je bila nabito polna. Predaval je strokovni učitelj g. Robnik o važnosti in potrebi izobrazbe za napredek naroda, diplomirani agronom g. Šifrar pa je govoril o najvažnejših vprašanjih današnjega kmetijskega gospodarstva. Ob koncu so predvajali še film »Alkohole«.

Nezgodna kronika

beležil naslednje primere: Ko so šolarji osnovne šole iz Hoč prišli na šolski izlet v Maribor, je 9 letna Jožica Kalmančeva tako nesrečno padla, da si je zlomila levo nogo. V Krčevini je 47 letni železničar Franjo Pahernik doživel redko nezgodo. Prišel je ježen domov in v naglici zamenjal steklenico osvežujoče pijače s steklenico octove kisline, ki jo je v dušku izpil. Preden je spoznal svojo zmotno, je padel nezavesten na tla. Prepeljal jo ga v bolnico. V večji hiše 56 na Koroški cesti se je zbog nenadne oslabelosti zgrudil na tla 64 letni Ivan Nerak, ki je dobil hude poškodbe na glavi. Reševalni avtomobil ga je odpeljal v bolnico. Enaka nezgoda je zadela pred gostilno »Wilson« 48 letnega Miroslava Gačnika.

Na poljčih je vladal mir. Razen nekaj malenkostnih dnevnih dogodkov beleži policija samo tatvino kolesa, ki ga je neki neznanec odpeljal z dvorišča hiše 20 na Koroški cesti.

Nova starešinska zveza

ustanovljena na zboru primorskih akademikov

Ljubljana, 7. junija.

Dopoldne ob 10.30 se je vršil v beli dvorani hotela Union ustanovni občni zbor Starešinske družine kluba jugoslovenskih primorskih akademikov. Zborovanje, ki je bilo dobro obiskano, je otvoril predsednik akademik Valentinčič, ki je toplo pozdravil vse navzoče, zlasti pa zastopnike raznih akademskih klubov in društev, posebej še dr. Rožiča kot zastopnika Kluba koroških Slovencev, prečital je razne brzojavne pozdrave, nato pa izvajal:

Akademikov Primorcev nas je na ljubljanski univerzi preko 300, a dosedaj nismo imeli še nobene lastne organizacije, ki bi zastopala interese te skupine ljudi. Prve dni januarja letos se je vršil v Zagrebu kongres akademikov iz Juljske Krajine. Tu se je mnogo razpravljalo o osnovanju primorskega akademskega kluba v Ljubljani. S kongresa smo odšli polni vere. Teden dni po kongresu se je osnoval pripravljajni odbor, ki je pričel sklicevati sestanke primorskih akademikov. Napravila se je točna statistika vseh akademikov iz Juljske Krajine, slušateljev ljubljanske univerze. Ugotovili smo, da jih

je 330. Zanimanje za naše sestanke je vedno bolj rastlo. Prve dni marca so bila pravila odobrena in pripravljajni odbor je sklical ustanovni občni zbor na 15. marca. Ustanovni občni zbor se je vršil na univerzi in se ga je udeležilo nad 60 akademikov. Izvolil se je odbor, ki vodi sedaj klub.

Da bomo mi akademiki imeli tudi steno, na katero se bomo v težjih primerih naslonili, in okrilje, kamor se bomo zatekli, smo osnovali Starešinsko družino kluba jugoslovenskih primorskih akademikov. Družina ne bo samostojna organizacija, ampak bo tako rekoč v okviru kluba, čeprav se bo sama upravljala. Predsednik kluba Valentinčič je nato prečital številna imena onih, ki so prijavili svoj vstop v Starešinsko zvezo. V Starešinski svet so bili soglasno izvoljeni: za predsednika dr. Lavo Cermelj, za podpredsednika Narte Velikonja, tajnik Saša Štrekelj, blagajnik Karlo Sketelj, za odbornike pa dr. Boris Furlan, inž. Gvido Gulič, inž. Janko Mačkovšek, za nadzornika dr. Anton Breclj in dr. Leopold Boštjančič.

Zbor slovenskega trgovstva

Velike težave trgovskega stanu zaradi gospodarske krize

Ljubljana, 7. junija.

Danes dopoldne so se zbrali v Trgovskem domu v Ljubljani zastopniki stanovsko gospodarskega stanja in opozorili na hibe in težkoče, ki ovirajo razmah. Prišli so delegati vseh trgovskih gremijev v Sloveniji, da prisostvujejo 9. rednemu občnemu zboru osrednje stanovske organizacije našega trgovstva Zveze trgovskih gremijev.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Josip I. Kavčič, ki je ugotovil sklepčnost — navzočih je bilo 62 delegatov — nakar je pozdravil zastopnika banke uprave bankega svetnika dr. Senekoviča, predsednika Zbornice za TOI g. Ivana Jelačina, predsednika Trgovskega društva »Merkur« dr. Frana Windischerja, zborničnega generalnega tajnika g. Ivana Mohoriča in tajnika dr. Plesa in Frana Zagarja.

Z odobravanjem je bil sprejet predlog, da se Nj. Vel. kralju odpošlje vdanostna brzojavka. Pozdravne brzojavke so bile odposlane tudi ministrskemu predsedniku Peri Živkoviču in trgovskemu ministru Jurju Demetroviču. Zatem je predsednik podal podrobno sliko našega gospodarskega stanja in težen trgovskega stanu.

Predsednikovo poročilo

Letos zboruje trgovstvo v izredno težkih razmerah, v dobi velike depresije. Gospodarsko življenje se razvija v znaku padanja cen, nazadovanja prometa in omejevanja obratov. Vso težo tega neugodnega gospodarskega razvoja čuti v prvi vrsti trgovec, ki se mu pri zmanjšanem prometu in rastočih rezijah ter davčnih dajatvah krči že itak slab zaslužek. Naša vlada si prizadeva, da omili te neugodne razmere. Zato je pozdraviti stremeljenje, da se naša trgovska politika postavi na novo bazo in da se okrepi notranji trg. Dobili smo novo pogodbo s Češkoslovaško, pred nami pa so pogajanja z Avstrijo, Italijo in Nemčijo.

Zaradi padca cen so postale železniške tarife važen faktor v kalkulaciji in zahteva po znižanju tarif, zlasti za žito in les je postala zelo nujna. Zveza se je lani zavzemala za to, da se vprašanje železniške zveze Kočevje — sušaška proga spravi z mrtve točke in da se vzpostavi promet na progi Hodoš — Davidhasza.

V pogledu trgovske zakonodaje je bilo lanske leto zelo živahno. Prišlo se je delo na unifikaciji trgovskega zakonika, dočim je načrt obrtnega zakona trenutno pred Vrhovnim zakonodajnim svetom. Doložebe zakona o prisilni poravnavi so se glede onemogočenja zlorab izkazale kot nezadostne. Poravnave se nevarno množijo in zato je potrebno, da se minimalna kvota za poravnave zviša od 40 na 75%. V ospredju je sedaj tudi revizija socialne zakonodaje. Osnutek novega zakona o socialnem zavarovanju predvideva uvedbo starostnega zavarovanja in zvišanje prispevkov. Trgovstvo ni proti uvedbi starostnega zavarovanja, vendar upa, da bo mogoče najti sporazum, ki bo zadovoljil tako trgovstvo kakor tudi nameštence. Če bo novi obrtni zakon nudil zadostno podlago, bo Zveza skušala izvesti tudi za samostojne trgovce tako bolniško kakor tudi starostno zavarovanje.

Pred kratkim smo dobili stabilizacijsko posojilo in zakon o stabilizaciji dinarja, kar bo ugodno vplivalo na razvoj gospodarstva. Zeleti pa bi bilo, da se kralj, vlada pri sestavi programa del, ki imajo izvršiti iz tega posojila, spomni tudi dravke banovine. Glede akcije nekaterih obrtnikov proti skupnim zbornicam je treba poudariti, da za slovensko trgovstvo to vprašanje

ni aktualno, kajti trgovstvo vztraja odločno na stališču skupnih zbornic.

Davčna obremenitev

Naš narodni dohodek je zadnja leta sporedno s padanjem cen občutno nazadoval. Nasproti letu 1926. se je zmanjšal za okrog 22%. Javna bremena pa so se navzile temu dalje povišala. Državni, samoupravni in socialno-zavarovalni izdatki so dosegli že 18,6 milijarde Din in absorbirajo okrog 30% vsega narodnega dohodka. Zlasti občutna so bremena, ki nam jih nalagajo banovina in občine. Od skupnih izdatkov banovinskega proračuna odpade povprečno na prebivalca v Dravski banovini 164 Din, dočim se ta številka v ostalih banovinah giblje med 53 do 95 Din. Trgovstvo se ne upira davčkom morda iz demagogije, temveč iz nujne življenjske potrebe, ker teh bremen v sedanjih prilikah ne bo mogoče nadalje vzdržati. Javni ledatki bi se morali zniževati, ne pa zviševati. Slovenija se ponasa z največjimi samoupravnimi dajatvami, čeprav teh dajatev ne prenaša lažje nego druge pokrajine. Opaža se že beg gospodarske podjetnosti iz naše banovine, ker so drugod dajatev nižje. Občne prenapenjaljo davčna bremena, kar ima enake posledice za podjetnost, ki bi sicer lahko prinesla delavcu novih možnosti za zaslužek.

Ljubljansko ljudsko štetje je pokazalo zelo klaverno številko glede razvoja mesta. Vrh tega se opaža tendenca, da javna uprava tudi podjetniške in trgovske posele pričena izvrševati v lastni režiji. Sprito teh dejstev mora trgovstvo voditi težko borbo za svoj obstanek. Potrebna bi bila večja vzdržnost v javnih izdatkih. Ni danes čas, da iz tekočih sredstev izvršimo v teh težkih razmerah vse ono, kar je bilo zamujeno v letih dobre konjunktore. Javna dela trajne koristi naj se zaradi tega izvršujejo predvsem iz sredstev posojil. Izvajanja gosp. predsednika so izzvala burno odobravanje. Na koncu svojega govora se je predsednik še zahvalil zborničnemu tajniku dr. Plesu za njegovo požrtvovalno delo pri urejanju »Trgovskega listca« in zveznemu tajniku g. Kaiserju za njegovo vestno delo.

Gospodarska kriza

Kot domačin je pozdravil zborovalce predsednik ljubljanskega Gremija trgovcev gosp. Ivan Gregorc, svoje čestitke k dograditvi Trgovskega doma pa je izrazil tudi podpredsednik Zveze g. Elebacher iz Laškega, ki je med drugim poudaril tudi zaslugue Slovenskega trgovskega društva »Merkur« za razvoj trgovskih stanovskih organizacij.

V imenu zbornice za TOI je občni zbor pozdravil njen predsednik g. Ivan Jelačina, ki je v daljših izjavanjih orisal današnje težkoče trgovskega stanu. Gospodarska kriza se pri nas šele pričena. Opaža se vedno občutnejša preobila trgovskih obratov, režije pa pri zmanjšanem prometu rastejo. Treba bi misliti na to, da si naš trgovski naraščaj najde možnosti za samostojno udeleževanje v drugih pokrajinah naše države, kjer so za etabriranje pogoji

ugodnejši. V sedanjih razmerah je gospodarski solidarizem nujno potreben, zato je z obžalovanjem zavrniti polzkuze onih redkih poedincev, ki so zanesli med naše obrtništvo vprašanje ločenih ali skupnih zbornic.

Izprememba v vodstvu Zbornice za TOI

Predsednik gosp. Kavčič je nato sporočil zborovalcem, da je dr. Fran Windischer zapustil mesto generalnega tajnika Zbornice za TOI in da mu je bila na sobotni ple-

še danes si lahko ogledate ljubljanski velesejem

namni seji zbornice odobrena prošnja za upokojitev. Dr. Windischer je 30 let z največjo vnemo deloval na razvoju trgovskih organizacij. Ze kot mlad zbornični uradnik je vstopil v društvo »Merkur« in se je takoj z vnemo posvetil gospodarskim organizacijam. Smatral je vedno za svojo dolžnost, da slovenskemu gospodarstvu več, kakor je od njega terjala služba. Dal je svojo veliko inicijativnost, zato lahko z zadoščanjem gleda sedaj na bogate uspehe svojega dela. Čeprav zapušča odgovorno delo generalnega tajnika v Zbornici, so trgovci prepričani, da ostane tudi vnaprej z njimi. Ko zapušča to važno mesto, pa je trgovstvu v pomirjenje, da ga oddaja v kar najboljšo roke našega odličnega gospodarskega delavca g. Ivana Mohoriča.

K besedi se je oglašil dr. Fran Windischer, ki je dejal, da je v mučni zadregi, kako naj se zahvali za ljubezljivo priznanje. Z zadoščanjem je ugotovil, da je slovensko trgovstvo zelo napredovalo, zlasti v duhovnem pogledu. Pred 30 leti, ko se je pričelo organizatorično gibanje, je bilo komaj najti moža, ki bi si upal javno nastopiti. Vse to gibanje je izšlo iz društva »Merkur«, zato se danes tem bolj veseli krepko delavnega naraščaja. Ko je l. 1920 pripravil pravila za Zvezo trgovskih gremijev, je dejal, da bodo ostala ta pravila mrtev okvir, če ne bo živih duš, ki bodo zanesle življenje v etanovski pokret. In res je Zveza v svojem organizatoričnem delu naglo napredovala. Končal je svoja izvajanja prav tako z aplom, da je treba obdržati skupnost v naši najvišji gospodarski organizaciji v Zbornici za TOI, kajti Slovenija je zaokrožena gospodarska enota in malo nas je, zato moramo tem bolj držati skupaj. Stremeti moramo za tem, da za celoto ohranimo čim boljše blagostanje. Njegova izvajanja je občni zbor pozdravil z burnim odobravanjem.

V nadaljnjem poteku dnevnega reda je bil sprejet računski zaključek in odobren proračun za l. 1931 v višini 169.800 Din... Sledilo so važni referati, referat o samoupravnih davčobinah, ki ga je podal g. Iv. Bahovec, referat o pridobitni, ki ga je podal g. Kobler iz Ribnice, referat o davku na poslovni promet g. Šošariča iz Maribora. Zvezni tajnik g. Kaiser je še poročal o ob-

KAJ OSVEŽUJE?
JOGURA
KORJO JO PLE VARUJE SVOJE ZDRAVJE

Ob spomeniku narodnega buditelja

Prisrčno pevsko slavlje na domu Jurija Fleišmana

Ljubljana, 7. junija.

Kakor mnogo drugih prirreditelj je bila danes, žal, zadrževana tudi proslava skladatelja in pesnika Jurija Fleišmana z odkritjem njegovega spomenika v prijaznem Beričevem. Ob ugodnem vremenu, ki je vladalo ves teden, so domačini pod vodstvom predsednika pripravljalnega odbora, uglednega domačina g. Grada, in neutrudljivega inicijatorja proslave g. dr. Pavla Kozine vršili najvestnejše priprave, da bi se današnja nedelja razvila v čim lepši in pomembnejši praznik slovenske pesni. Opoldanski naliv je žal zadržal mnoge tisoče, navzlic temu pa je proslava še vedno imela obseg nenavadne in prav prisrčne manifestacije.

Točno ob 15. se je ob dveh impozantnih mlajih pri podružnični cerkvi zbrala številna množica domačinov in okoličanov, ki je z gasilskimi četami, šolsko mladino in z godbo »Slog« na čelu toplo sprejela iz Ljubljane došle goste, katerih kader so predvsem tvorili pevski zbori. Domači mladinski zbor pod vodstvom organista Zabavnik je v pozdrav nežno ubrano zapel Fleišmanovo »Metuljček« in »Pomlad« (v prirreditvi dr. Kozine), nato pa je domači mešani zbor ob splošni pozornosti zapel tudi »Triglavl«. Godba »Slog« je intonirala koracnico in razvil se je pester sprevid proti Fleišmanovi rojstni hiši. Za šolsko mladino se je razvrstila lepa skupina narodnih nos, nato dolga vrsta pevskih zborov Hubadove župe s častitljivo zastavo kamniške »Lir« na čelu, sledilo so predstavniki oblastev in korporacij, galeci in ostalo občinstvo.

Pred lepo Fleišmanovo rojstno hišo, kjer je na oglu ob cesti postavljen spomenik in daleč naokrog se je razprostirala množica. Pod vodstvom Zorka Prelovca je blizu 200 glav broječi združeni pevski zbor Hubadove župe zapel: »V Gorenjsko ozirnam se skalnato stran...« Močno, občutljivo, drameče, da je bilo takoj ustvarjeno kar najslavnejše razpoloženje. K sreči je nekaj prej prenehali tudi dež.

Na slavnostni oder se je povspel gosp. Grad v gasilski uniformi in je v prav domaćem tonu pozdravil predstavnike oblastev, korporacije in tisočglovo množico, imenoma banovinskega šolskega nadzornika Andreja Rapeta, okrajnega glavarja Ketteja, očeta slovenske pesni Mateja Hubada, predstavništvo poverjenstva UJU, Hubadovo župo s starostom dr. Švigelj, Hubadovo župo s starostom dr. Švigelj, župana sosednih občin. ZKD je zastopal direktor Anton Jug, Kmetstvo prosveto pa dr. Janže Novak.

Sila prikupilo je bilo oblečena učenka Francka Avseceva deklamirala Peruzijev »Pozdrav Fleišmanu«.

Slavnostni govornik g. Peruzzi je v uvodu prečital pozdravne brzojavke, ki so jih poslali glasbeniki g. Janko Barle iz Zagreba, dr. Anton Svab iz Celja in Grum z Vrhnike. V tehnikih besedah je nato obelodil pomen skladatelja in narodnega buditelja Fleišmana, izvajajoč ob splošni pozornosti:

Ljubi došli! Pred 113 leti se je v tej hiši porodil slovenski glasbeni Vodnik in oče naše umetne pesni, Jurij Fleišman.

Njegova hiša stoji na kraju kjer se odprta razgled v planinski svet, ki ga obta Sava, sredi gorenjskega ljudstva, trdnega po svojem značaju in mehkega po svoji duši.

Fleišmanova mladost je potekala v času temne reakcije dunajske samovlade, v dobi okrutnih činov Bachovih huzarjev. Naš jezik ni imel javne pravice, slovenska beseda je pastorkovala v šoli, javnosti in celo v cerkvi. Jurij Fleišman je hodil svojo slovensko pot. Kot pevec in pesnik je zbral okoli sebe 32 slovenskih pevcev in nastopal s prvim domačim koncertnim programom v otičeljni nemški Ljubljani. Bil je pevec ljubljani in spoštovani vodnik. Njegov zbor je postal temelj in izvor pomembnega pevskega zbora Čitalnice, iz katere je izšel tudi pevski zbor Glasbene Matice in z njim prvi koncertni pevski zbor slovenski, sloveč na temeljih izrecne glasbene umetnosti. Njegov zbor je budil narodno zavest, uglašal strune narodne melodije in učvrščal zavest v našo zmožnost.

Jurij Fleišman je zavestno čutil slovensko. Njegove budnice in zdravice so potlačevanje lepote ožje domovine in glasne zapovedi naše pripadnosti k velikemu skupnemu delu slovanstva. Danes, ko naš mladi rod uživa svobodo jezika in mišljenja, bo težje razumel važnost Fleišmanovih zbir »Slovenska beseda« in njegovih glasbenih besed. Pozno se je spomnil tega moža naš rod in mu dal skromno zadoščeno. Po krivici je bilo njegovo ime malo poznano, čeprav je narod pel njegove ponavdale naprave. Danes hiti popravljati zamudjeno.

Fleišman je bil narodni prvoboritelj. »Slava doma«, »Mirija obživljena« in »Domovina Slavjana« so le nekatere priče iz njegovih nacionalnih zbir. On je bil prvi slovenski skladatelj, ki je pel izključno umetne pesmi in prvi glasbeni organizator, zbirajoč »Grlice«, prvemu našemu glasbenemu listu, vse važne slovenske sodelavce tedanje dobe. Pod okriljem Slovenskega društva je dal kot prvi urednik »Grlice« pobudo k naši domači glasbeni produkciji in ustvaril je s svojim listom čebelic naše melodije. Fleišman je izdal sedem zborov slovenskih pesmi, tri izmed njih je krstil za »Mične slovenske zdravice«. V njih je izpričal svoje slovenstvo s skromnimi, a prepričljivimi napravi. Izpričal je, da pozna svoje ljudstvo, njega boli in veseli. Njegove pesmi so poznane po vsej južoslaviji in preko njenih meja, postale so srojni privedek našega pevškega izražanja. Fleišman je bil predhodnik Nedelja in bratov Ipavcev in orač najtršnih naših kulturnih početkov, dušenih po zločestem okotju reakcije pod letom 1848 in točel nas s Prešernom v slutnjo jasnejših vremen in mišijskih bodočnosti. Je plod slovenske samoniklosti, ki se je muroma izvijala izpod teptanega plamena narodne zavesti, in je zvest sin svojemu gorenjskemu kraju, vnet klicar naše zamolčane radosti in veder oznanjevalec boljše življenja.

Danes mu odkrivamo spominski steber. Ta beli steber, ki se je vitez razrasel v višino in nam prinesel zlate sadove iz častitljivih početkov — ta steber naj priča svojemu lepemu domačemu kraju, da je se

v tej hiši zgenilo v življenje slovensko srce, ki je dalo svetemu rodu nazaj, kar je imelo: svojo nadarjenost, svoj smeh in svojo živo ljubezen. Ob tem belem stebri se bodo ustavljali nekoč pojodi fantje, tod mimo bo šel popotnik, ki je prišel čez goro in mimo tega stebra se bo vračal pod večer domov kot kralj naš kmet s svojega polja, kljubujoč časom in viharjem. Ta beli steber bo slednjič znamenje ob poti, ki priča o skromni hvalčnosti pevškega rodu slovenskega.

Danes je pevski praznik zborov, naslednikov Fleišmanovega zbora pred davnimi leti. Kakor nikdar prej nam je ta prošlost blizu, v teh težkih dneh trdega dnevnega boja za kruh in prostor. Juriju Fleišmanu se poklanja mladina, kateri je preprosto zapel o domovini in rodu, zahvaljuje se mu mogočna pevka družina za njegovo pesem, učitelju Fleišmanu pa je svoje priznanje izrekel slovenski pedagog. Zastopstvo oblastev svobodne domovine in v prvi vrsti ti, mnogoštevilni narod, pa si pokazal, da si prav ocenil moža, ki je brez orožja in zaslobme smelo dvignil svoj glas za čast in ime naše glasbene besede v času teme in ponižanja.

Ko se odkrije ta beli steber, bo dano najvišje priznanje naši pesmi, tolažbi naši v najtežjih dneh, nekravemu našemu orožju v časih, ko nas je ta pesem bodrila iz obupa turških navalov, ko je molče grozila tujim gradovom srednjega veka in nas sproščena speljala skozi smrtno muke vojnih let k solncu samostojnosti.

In kadar bo izmed mož, ki so moralno jačili našo samozavest in nas bodrili k delu, imenovano katerokoli ime, tedaj bo eno ostalo med nepozabnimi: ime in spomin Jurija Fleišmana.

Njemu slava!

Govornikovemu vzkliku se je občinstvo odzvalo z burnim odobravanjem. Ubrano so nato pevski zbori Hubadove župe pod vodstvom Zorka Prelovca zapeli »Himnus na Vodnika« v prirreditvi dr. Kozine nalašč

za Fleišmanovo slavnost. Sledila je poklonitev vencev. Odpadle so zavese in zasijal je beli steber nalik ogromni taktiki, okrašenimi v mramorni kroni z glasbenimi emblemi in z napisom, da se je pri tej hiši rodil Jurij Fleišman, Pokojnikove podo-be ni na spomeniku. Fleišman sam je zrasel kakor bel steber iz temnih dni... K podstavku, okrašenemu s prekrasnimi šimendevimi angleškimi pelargonijami, je prvi položil velik lovorov venec s trobojko poverjenik UJU Andrej Škulj, nato pevsko društvo »Ljubljana«, dalje pevsko društvo Domžale in domača šolska mladina.

Predsednik Hubadove župe dr. Švigelj je v kratkem nagovoru izkazal pokojniku, prvemu oraču današnje visoke slovenske zborovske kulture, čast in zahvalo z zagotovitvijo: »Tvoj narod bo zmeraj stal!« Lepo zaokroženo je prof. dr. Rožič kot zastopnik Kluba korških Slovencev obeleževal, kako se je tudi korških Slovencev narodil glasnik domače pesni Tomaž Košar, ki pa je vso milino preselil v nemški tabor, dočim je Jurij Fleišman ravno tisti čas postal zvest in neomajen glasnik svojega naroda. Na Korškem bo narod ostal, dokler bo gojil svojo pesem. Fleišman, korška narodna pesem se ti klanja tu in onstran Karavank!

K zaključku slavnosti se je g. Grad toplo zahvalil vsem sodelujočim, posebno šeg. dr. Kozini za prvo pobudo in nešteto žrtvovanih ur. Izročil je spomenik v varstvo domačega župana Klemenciča.

Z mehko nežnostjo se je oglasila večna lepa Fleišmanova »Luna sije...«. Burno odobravanje... in občinstvo se je začelo razhajati. Komaj je bila slavnost zaključena, je zopet pričelo neumisljeno rostiti. Urejen je bil velik in naravnost idiličen veselilni prostor, toda udeleženci prirreditelji so si morali poiskati strehe, kjer se je je dala najti. Navzlic temu se je razvila prav prijetna družabnost, pesem je zmagala vse in tako je proslava v vsakomur vendarle zapustila najlepši vtis.

Poljšakova nova slava

Zanimive navedbe dunajskega znanstvenika

Dunaj, 7. junija.

Na dunajski medicinski fakulteti se pravkar vrši mednarodni nadaljevalni tečaj za zdravnike, ki se bavi izključno z rakovim problemom. Pretekli petek je predeval dvorni svetnik docent dr. Funke o zdravljenju takih primerov raka, ki se ne morejo več operirati. Pri tem je z žalostjo ugotovil, da je bilo od 40 primerov, ki so došli v zadnjih mesecih na njegov oddelk, le šest takih, ki so se dali operirati. Poleg raznih drugih zdravilnih načinov in sredstev (n. pr. ozdravljenje raka po infekciji s šemom), je opozoril dr. Funke tudi na Poljšakovo mažo, ki je pred leti tako razburila vso slovensko javnost.

Dvorni svetnik dr. Funke, piše dunajski »Neue Freie Presse«, je v svojem predavanju prav obirno obravnaval nov način zdravljenja raka, ki ga ni odkril zdravnik, temveč jugoslovanski učitelj Poljšak. Zdravljenje z mažo se more uporabljati le pri zunanjih rakovinah, nikakor pa ne pri zlasti mnogo pogostejših notranjih rakovinah, n. pr. v želodcu, črevesih itd. Poljšakova maža ima tako močno razjedajoči vpliv na obolelo tkivo, da odmrje po daljši njeni uporabi rakova otekline. Ko se privede zdravljenje do te stopnje, se da s posebno mažo bolno mesto spet popolnoma zaceli. Poskusi, ki jih je doslej napravil dr. Funke s Poljšakovo mažo, so precej vzpodbudni. Povdariti pa je seveda treba pri tem, da pride ta način zdravljenja v poštev le za take primere, ki se ne dajo več operirati. Zdravljenje z mažo se namreč nikakor ne da meriti z operativnimi uspehi. S Poljšakovo mažo se zdravijo zlasti rakovine kože, sluznice in ženske prsi. Posebno pri slednjih

primerih raka so dosegli pri nekaterih bolnicah pomembna ozdravljenja. Dr. Funke je tudi ugotovil, da učinek te maže ni povsem krajnjega značaja. Pokazalo se je namreč, da ugodno vpliva tudi na oddaljene žleze. Vnetja mesta splahnejo in se po preteku nekaj časa sploh ne dajo več ugotoviti. Ta novi način zdravljenja, ki ga je dr. Funke v svojem predavanju podrobno opisal, daje nado, da bo mogoče celo pri primerih, ki smo jih imeli doslej za popolnoma brezupne, doseči še vendar do neke mere možnost zdravljenja. Specifične (posebne) zdravilo proti raku, ki bi bilo za vse oblike te zločeste bolezni, pa seveda tudi v tej novi maži ni bilo odkrito. Vendar je pa prav zanimivo, da je ista maža učinkovita tudi pri nekaterih drugih pravih hudih boleznih, tako pri kožni in kostni jetiki.

K poročilu našega zagorskega dopisnika o smrtni nesreči učiteljice Kadunc Marije v Trčkovem mlinu na Pasjeku v občini Poljšnjak je treba še dodati, da se je brez potrebe razširila po vaseh Poljšnjak, Pasjek, Dolnje in Zgornje Tepe in Kleviše pri raznih ljudeh govoricca, da med pokojnico in njeno sinah ni bilo sloge radi užitka in da pokojna ni imela doma kota. Ta govoricca pa ni upravičena in se zlasti ne sme gospodinji Kadunc Ani nič očitati. Sinaha je tašiči redno dajala prevzitek in izgovorjeni kot in je tašiča tudi do smrti bila vedno doma, ter je v hiši imela vse na razpolago. Tudi se je sinaha udeležila pogreba, četudi ne do konca. To še posebej objavljamo z ozirom na željo gospe Kadunc Ane in da se odstranijo govoricke, ki so nastale pri preprostih ljudeh po teh vaseh.

Nedeljska kronika

Tri hude nesreče — Nožev junak in pretep v gostilni — Poskus samomora

Ljubljana, 7. junija.

Na stavbišču nove tramvajske remize v Zgornji šiški se je danes popoldne pripetila huda nesreča. Ker hočejo poposleje remize čimprej spraviti pod streho, so delavci zaposleni tudi ob nedeljah. Delavec, 17letni Anton Knežević je dovažal na stavbišče staveni material z vagončki, ki jih je moral potiskati mimo zidov. Okrog 10. pa je eden vagončkov zdrsil prehitro mimo zidu in

pritisnil mladega delavca k steni, preden je ta mogel odskočiti. Na njegov krik so takoj prihitali na pomoč drugi delavci, ki so fanta le s težavo opostili silnega pritiska. Knežević je takoj nato omedlel in so ga čez čas v nezavestnem stanju prepeljali v splošno bolnico.

Kakor so ugotovili zdravniki v bolnici, ima mladi ponesrečenec hude notranje poškodbe in uredt prsi kos.

Druga nesreča se je pripetila zgodaj zjutraj kamnoseškemu pomočniku, 22letnemu Viktorju G., zaposlenemu v kamnoseškem podjetju Feliksa Tomana na Resljevi cesti. Ko je namreč Viktor prišel zjutraj precej okrogel domov, se je pred delavnico zrušila nanj težka marmornata plošča in ga hudo ranila na glavi in na rokah. Josip Kavalar, 18letni sin posestnika iz Ratec na Gorenjskem je v soboto zvečer jahal domačega konja. Konju pa breme nenkrat ni hotelo več ugajati, zaradi česar je zival začela odskakovati. Pri tem je jezdeca vrgla na tla. Kavalar je padel tako nesrečno, da je

obeljež z zlomljeno levo nogo. Na velejskem veseličnem prostoru in okrog njega v Tivoliju, je bilo v soboto ponoči izredno živahno. Večina si ga ni privoščila baš preveč, nekateri pa so se močno opil in pričeli nato razgrajati. Nastali so prepiri in pretepi, sprva s pestmi, nato pa so nastopili še junaki moča. Stražniki so morali intervenirati v več primerih in je prav dobro, da so bili tam. Nekateri, ki so pri pretepih dobili manjše praske, so odšli domov, hujše pa je bil poškodovan od

nekega razgrajaca delavec, 20letni Viljem Zivec, ki mu je nekdo

prerezal z nožem levo lice.

Prav hudo jo je izkupil tudi 34letni tesar Emil Kuračka iz Most. Tesarja je v gostilni š. napadel neki Fran Rozman in ga opasno ranil na levo oče.

V splošno bolnico so napolned pripeljali popoldne tudi mizarjevo soprogo 34letno Marjoto R. iz Kamnika, ki je v samomorilnem namenu pila octovo kislino.

Na vprašanje, zakaj je to storila, je obupanka opravičila svoje nepremišljeno dejanje: »Hm, kar tako mi je prišlo...« Krive so najbrže družinske razmere.

Zakaj je menih Silvester ustrelil predstojnika

Beograd, 5. junija.

O umoru v samostanu Sv. Petke je ugotovila preiskava naslednje podrobnosti: Zločin se je dogodil v sredo popoldne in ne zvečer, kakor je bilo najprej sporočeno. Samostan sv. Petke je zgrajen na lepem hribočku blizu vasi Izvor nedaleč od Paraćina. Je že star ter ga ljudje že od nekdanji radi obiskujejo. V sredo so kakor običajno v samostan obhajali železničarji svojo slavo in se je tam zbralo tudi veliko število prebivalstva iz okoliških vasi. Okrog popoldneva je opravil obred sekancja kolača samostanski predstojnik Mojsije Branković, po obredu pa se je podal v svojo sobo, da se malo odpočije, ker je imel od ranega jutra mnogo dela. Na samostanskem dvorišču in okrog samostana je bilo polno ljudi, svirala je železničarska godba in vsi so bili razigrani na veselici, ki je po starem običaju sledila slavi. Mnogi so sicer slišali več revolverskih strelcov, a jim niso posvečali pozornosti, menoč, da je streljal v veseličnem razpoloženju, kakor se to čisto dogaja. Zdej je doznano, da je za samostanskim predstojnikom Mojsijem kmalu prišel v

soboto njegov sobrat Silvester Savič ter po kratkem prepiru oddal nanj tri smrtonosne strele. Kako je prepir potekel, ne ve nihče, ker sta bila meniha sama, znan pa je vzrok prepira. V samostanu sv. Petke je bil predstojnik Mojsije ves čas po vojni, menih Silvester pa je prišel tja pred tremi leti. Oba meniha sta se spočetka dobro razumela, potem pa je prišlo med njima do nesoglasij zaradi nekega zemljišča, ki so si ga lastili poleg samostana tudi nekateri okoliški kmetje. Menih Silvester je bil mnenja, naj se zadeva izvede od kraja in spravi pred sodišče, predstojnik Mojsije pa se je hotel v zadnjem času pobotati s kmeti. Silvester mu je to zameril in večkrat očital, da škoduje samo-

stanu in tudi njemu kmetom na ljubo. Zaradi tega sta se prepirala, kakor Silvester sam prizna, tudi v sredo popoldne, zatrjuje pa, da je hotel predstojnika z revolverjem samo ustrašiti.

Silvester je pustil mrtvega predstojnika na tleh pred posteljo ter mirno odšel iz sobe in skoz množico na samostanskem dvorišču v mlín v bližini samostana. V tem mlínu je prejel on sam vodil vsa dela. Zaprl je zatvornice, potem pa vzel v neki sobici shranjeni revolver ter se napotil nazaj v samostan, kjer so med tem že našli umorjenega predstojnika in o tem tudi obvestili oblasti, ki so izvršila arretacijo.

Shod agrarnih interesentov

V interesu narodnega gospodarstva in države je, da se agrarna reforma reši po potrebah našega malega kmetà

Ljubljana, 7. junija.

V dvorani Delavske zbornice se je vršilo danes popoldne veliko zborovanje Zveze slovenskih agrarnih interesentov ob veliki udeležbi zanimancev iz vse banovine. Zbor je otvoril predsednik g. Stražičar, ki je po uvodnih pozdravih predčital

vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Aleksandru

in visokemu kraljevskemu domu in popozdravne brzojavke ministrskemu predsedniku generalu Petru Živkoviću, kmetijskemu ministru dr. Stanku Šibeniku in banu dr. Dragu Marušiču. Besedilo brzojavk je bilo odobreno z navdušenim odobravanjem. Takoj zatem je prešel govornik k izjavljanju, ki vsebujejo v glavnem:

»Vprašanje agrarne reforme še ni komično rešeno. Zakon o likvidaciji agrarne reforme še ni uveljavljen, vendar moramo ugotoviti v tem pogledu velik korak na prejš. Lansoletni načrt tega zakona za agrarne interesente ni bil posebno ugoden in je zato naša Zveza poslala g. ministru za kmetijstvo drug načrt, ki je vseboval nekatere določbe, nanašajoče se zlasti na naše posebne slovenske gospodarske in socialne razmere. Predvsem smo poudarili v tem načrtu, naj se objekti agrarne reforme razširijo na pašnike in gozdove in na vso tako zvano deputatno zemljo. Naj se tudi ne delajo

nikake izjeme pri samostanskih in cerkvenih veleposestvih.

S tem smo hoteli zagotoviti košček zemlje in kruha vsem onim tisočim najrevnejših kočarjev, ki se kakorkoli preživljajo od gozda ali živinoreje, in omogočiti, da prideta do svoje lastne zemlje tudi graščinski uslužbenec in vinčar.

Prepričani smo, da bo imel gozdni ali vinogradniški veleposestnik mnogo več koristi od gospodarsko osamosvojenega delavca kakor od gospodarsko odvisnega, ki nima niti peči lastne zemlje.

Druga naša zahteva

se je tkala agrarnih subjektov samih, to je agrarnih interesentov. Zaradi razvitejših družabnih razmer v dravski banovini, ki so plod lege in kakovosti naše zemlje, se pojem našega agrarnega interesenta zelo razlikuje od onega iz Banata. Pri nas nimamo kočarja, ne malega kmeta, ki bi ga živelja izključno zemlja. Vsak mora imeti neke se kak mezdni zaslužek, da more izhajati. Mora biti poleg kmetà še delavec, obrtnik ali karkoli. Tem razmeram naj ustreza pri nas tudi pojem agrarnega interesenta.

Tretja naša zahteva je bila, da se naj določijo taki

plačilni pogoji za odplačevanje agrarne zemlje,

da jih bo zmagal prav vsakdo, če je še tako reven agrarni interesent.

To so bila glavna načela, ki jih je stavila Zveza in ki jih zahteva od agrarne reforme, če hočemo, da se bo to vprašanje rešilo tako, da v bodočnosti ne bo več prihajalo na dnevni red. Samo tako se bo do rešili srednjeveški fevdalni ostanki v demokratičnem duhu sodanjega časa, v znamenju gospodarske naprednosti, socialne pravičnosti in posebno v našem narodnem in državnem interesu.

Todaj šele, ko bo to vprašanje pravično rešeno in ko bodo agrarni interesenti rešeni skrbi, se bodo mogli posvetiti ostalim gospodarskim, socialnim in kulturnim nalogam.

Novi načrt zakona,

ki smo ga nedavno dobili na vpogled, pač vsebuje nekaj teh načel, toda ne vseh. Vendar pa bi se sprijamili tudi s takim načrtom, če bi se ne odlašalo uzakonjenje.

Naj gre naš glas ob tej priliki visoki kraljevski vlad, glas 20.000 agrarnih družin in 100.000 njihovih članov, ki s strahom gledajo v bodočnost in trepetajo za košček kruha. Deset let smo trpeli. Naj se napravi konec negotovosti, ker nihče ne potrebuje bolj sigurnosti in stalnosti kakor kmet.

Notranje delo organizacije je bilo v preteklem letu zelo živahno. Tajnik organizacije g. Milan Mravljje je postavil Zvezo na trdne temelje in ji z neumornim delom utrdil ugled in pridobil vpliv na zunaj in neštetim njenim članom pomagal do zakonitih pravic.

O delu Zveze

je nato izpregovoril g. Albin Prepeluh. Naglašal je napolned potrebo složnosti, kar bo rodilo še lepše uspehe.

Tajnik g. Milan Mravljje je prikazal primer,

kako se oikodujejo agrarni interesenti, ki nasedejo raznim obljubam in se poprej ne obračajo po nasvete na Zvezo.

H koncu so bile sprejete naslednje resolucije:

»Na obnem zboru slovenskih agrarnih interesentov v Ljubljani 7. junija l. 1931 zbrani predstavniki slovenskih malih kmetov odklanjamo dosedanje podcenjevanje malokmetkega gospodarstva, ki preživlja obnem z obrtnim in mezdničnim zaslužkom večino slovenskega ljudstva.

Kolikor bi bilo res, da ta oblika poljedelstva in živinoreje ni dovolj napredna, ugotavljamo na tem krivdo tistih, ki za napredek gospodarstva v malokmetki obliki niso dovolj storili. Zato tudi ne sme občutek nenaprednosti male kmetije biti razlog za odklanjanje agrarne reforme v obli-

ki, kakor jo zahteva občni zbor slovenskih agrarnih interesentov in jo v glavnem določa zakonski načrt.

Ugotavljamo, da bo zaradi izvedene agrarne reforme Slovenija še bolj malokmetška kakor do sedaj in pričakujemo od kr. vlade kakor od kr. banske uprave in vseh drugih oblastev in vseh strokovnih društev, da posvetijo vso pažnjo napredu gospodarstva na mali kmetiji in ne izpregledajo malih kmetov pri pospeševanju poljedelstva in živinoreje z javnimi sredstvi. V zvezi s tem pričakujemo, da bo javna uprava, državna in samoupravna, male kmete pritegnila k sodelovanju tako kakor vse druge sloje in poklice.

V kolikor tudi pri naprednejšem sodelovanju male kmetije ta ne bo mogla preživljati družine, opozarjamo javne faktorje na dolžnost, da se našemu malokmetškemu ljudstvu da možnost meznega zaslužka v obrti in industriji.

Smatramo za narodni interes, da naš človek tudi kot delavec v obrti in industriji ostane na svoji zemlji in pod svojo streho, zaradi česar je treba tem bolj posvetiti pažnjo vprašanju naše male zemljiške posesti.

Občni zbor Zveze slovenskih agrarnih interesentov je vzel v pretres načrt zakona o končni likvidaciji agrarne reforme v severnih krajih.

Predvsem pozdravlja zbor namen kr. vlade, da uredi brez odlaganja s končnim zakonom vprašanje agrarne reforme.

Dalje ugotavlja občni zbor z zadovoljstvom, da so v novem zakonskem načrtu upoštevane želje in potrebe slovenskega malega človeka s tem, da so: 1. pašniki, sposobni za obdelovanje, vsteti za obdelovalno zemljo, ostali pašniki in planine pa predvideni kot agrarni objekti za razdelitev med pašniške zadruge; 2. da so predvideni kot objekti agrarne reforme za razdelitev med imovne občine gozdovi, potrebni narodu za pašno, za dobivanje kuriva, za dobivanje stavbenega lesa in lesa za hišno industrijo kakor tudi za izpremembo v obdelovalno zemljo.

Ne more pa biti občni zbor zadovoljen: 1. ker maksimum v Sloveniji ni bil znižan za obdelovalno zemljo na 50 ha, za gozdove pa na 250 ha; 2. ker so predvidene izjeme odredbe za cerkvena veleposestva; 3. ker niso odpravljeni vsi supermaksimumi in 4. ker so dopuščeni deputati za vinčarske in gozdne delavce, ki omogočajo veleposestnikom držati svoje delavce v popolni odvisnosti.

V Sloveniji se zaradi gospodarskih in socialnih razmer, nastalih zavorloj goste naselitve in zmanjšane prilike za merzno delo, mora izvesti v interesu naroda agrarna reforma v tem širšem obsegu.

Zahtevamo, da se odpravijo vsi ostanki starega fevdalnega zemljiškega sistema z izvedbo agrarne reforme tudi v pogledu gozdov, ker ta sistem omogoča, da je tretjina našega narodnega teritorija v posesti tujevc.

Prosimo, naj kr. vlada pri redukciji končnega zakona te naše zahteve v polni meri upošteva.

Vremenarska podoknica svetemu Medardu

Ljubljana, 7. junija.

»Zlivalo bo, zlivalo!« so modrovali pred tremi tedni kmetijski vremenarji, ko se je pokazal prvi sneg novega meseca. Stal je namreč prav pokoncu. Če pa prvi krajec leži lepo na hrbtu, je bolj trda za dež. Dolej je sicer kljub temu kaj malo izlival in bo menda sodaj nadomestil, kar je zamudil.

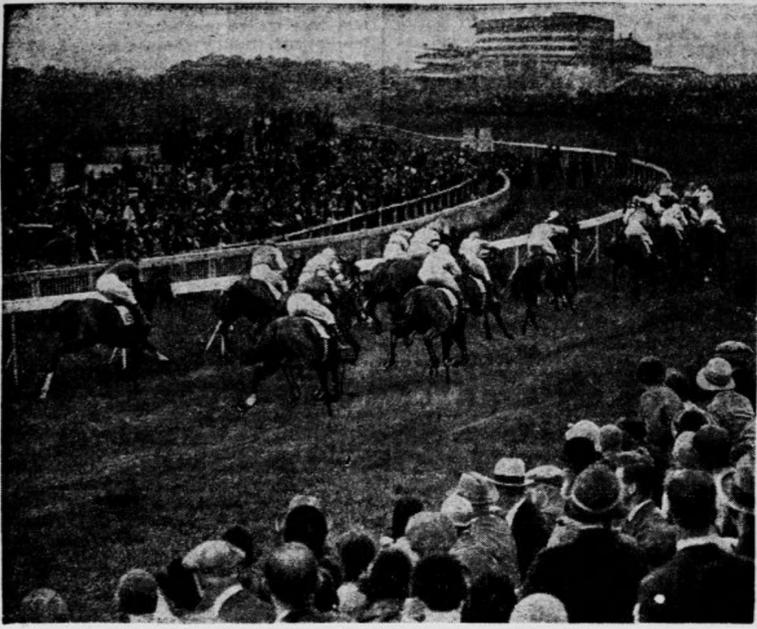
Izletniki so se sicer klavrno držali, ko niso mogli ven, polju in travniškom se je pa kaj dobro prillega primaka, da dohitijo rastline zamujene tedne v rasti. Jutri se resuje Medard, ki ga napravljajo že stoletja odgovornega za dobro ali slabo spravilo sena.

Kako bodo kosili ubogi kosci, so snemavajo meščanski vremenarji s kmetom. »Kosilo se bo že, le sušili bomo menda kar na peč, če bo res ves mesec imel komando deževni Medard,« se hohocajo po tilnikih naši gospodarji.

Potprepi bo pač treba, ker za dežjem je še vedno bilo solnce. Čeprav že gleda iz pratike prvi kosce sveti Anton, se letos še kar nič ne muči s košnjo. Saj se je šele pred štirimi tedni odrgelo in prve trave šele pričenjajo cvesti. V dežju bo trava še zrasla in vsa vzcvetela. Ko bo pa spet lepo, se bo lepo rezala in otava bo potem bogotnejše poznala.

</

Favorit „Cameronian“ zmagal

Pri konjskih dirkah v Epsonu (drugih najstarejših dirkah na svetu) je zmagal „Cameronian“, favorit kralja angleškega žganja Dewarja. Dirka se je udeležil tudi angleški kralj Jurij.

Kako je bilo na turneji v Ameriki

Razgovor z našim opernim tenoristom dr. Adrianom

Operni pevec g. dr. Adrian je te dni vrnil v domovino, da bi v Ljubljani prebil počitnice. Isti namen je privedel v naše mesto njegovega brata, g. Ada Darjana, ki je bil letos član opernega gledališča v Königsbergu.

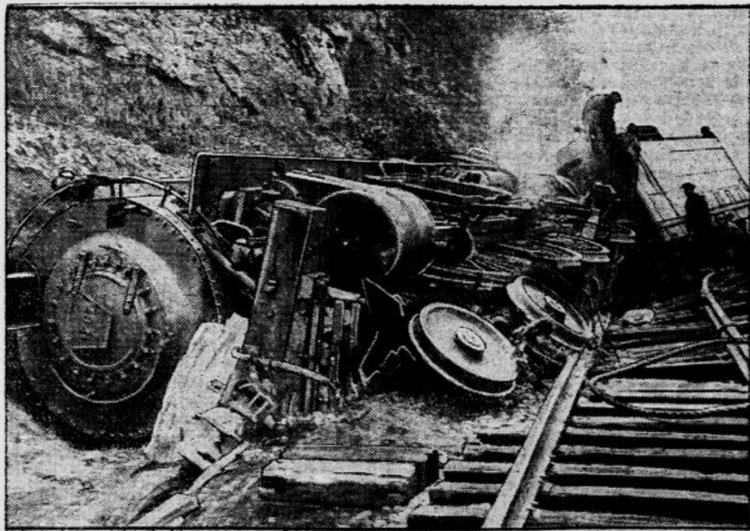
Wagner. Dve osebi po ure neprestano na odru in petje v jeziku, ki ga večina ni razumela. To je za ameriško provincialno občinstvo pretrd oreh in lahko si mislite, da so se ljudem povesili nosovi.

Kako je bilo? V Ameriki, kakor veste, se svet suče okoli dolarja in tako tudi vsako gostovanje, vsaka turneja predstavlja poslovno zadevo.

Ali ste prihajali v stike z našimi rojaki? — To se ume samo ob sebi; stike s Slovenci in ostalimi Jugoslovenci sem iskal v vseh mestih, kjer sem le kolikor utegnil.

Kako ste pri ameriškem občinstvu opravili z Wagnerjem, ki zahteva celo na evropskem višjem nivoju posebno sprejemljivost, okus in znanje?

Nesreča železniškega velikana

Ogromna lokomotiva ekspresnega vlaka Pittsburgh — Buffalo se je v bližini Pittsburgha iztrila in se prevrnila. Strojevodja je bil ubit.

ne morem reči. V jeseni se ne bom nikjer fikšno angažiral, opravič pa bom serijo gostovanj v berlinski državni operi.

— A preko velike luže? — Tudi tja morebiti še pojdem; obetajo novo turnejo, ki bi jo razširili še na Kanaado in Mehiko. All right!

Spomenik žrtvam „Titanica“

V prisotnosti ameriškega državnega predsednika, zastopnikov paroplovnih društev in številnih splovnih žrtv so odkrili v Washingtonu lep spomenik žrtvam strašne katastrofe 15. aprila 1912.

Tatova na minskem kolesu

V poljski vasi Piecki pri Suvalki se je te dni primeril slučaj, ki stoji pač brez primere v zgodovini kriminalistike.

Jana Vito, malega poljskega kmeta, je zbudil ponoči sumljiv ropot iz spanja. Planil je pokonci in videl dve človeški postavi, ki sta izginili v njegov hlev.

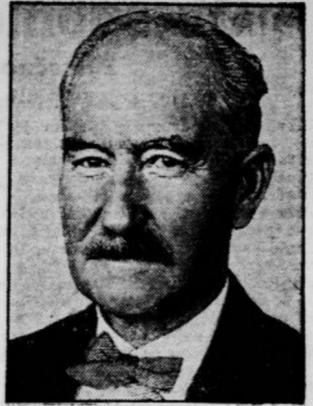
Kmetje so privezali tatova na mlin, kjer se je imela izvršiti sodba. Kmetje so privezali tatova na mlin, kjer se je imela izvršiti sodba.

Plesal je 200 ur neprestano

Potreba po novem rekordu v vztrajnostnem plesanju je bila res že velika in lahko se zahvalimo usodi, da nam je naklonila plesalca Fernanda, ki je te dni v berlinskem Lunaparku plesal 200 ur s četrturnim premorom vsaki 2 uri.

Menjal je v tem času 2000 plesalk in je zaslužil okroglo vsoto 60.000 Din. Zadnji zmagovalec v rekordnem kajanju (pokadil je pod očmi žirije nekoliko sto cigaret) je po izvršenem delu zaprosil novinarja, naj mu dade mir in naj ga puste pokaditi brez razgovorov še eno cigareto izven tekmovanja.

Bivši minister mora v ječo

Albert Fall, bivši ameriški notranji minister je bil zaradi podkupovanja obsodjen na eno leto ječe in na 100.000 dolarjev globe. Sodišče je zavrnilo njegov priziv in minister bo moral te dni nastopiti svojo kazen.

Nova prvina

Profesorja Fred Allison in Edgar Murphy s Politehničnega zavoda v Alabami sta sporočila, da sta našla zadnje izmed doslej neznanih prvina.

Kakor znano, je ruski kemik Mendelejev ob koncu postavil trditve, da sestoji svet samo iz 92 prvina, od katerih je bilo takrat še nekoliko neznanih, dasi so vsaj s približno točnostjo vedeli za njihove lastnosti in to na podlagi njihovega vrstnega reda v tako zvanem periodičnem sistemu, ki ga je odkril baš genialni Mendelejev.

V zadnjih sedmih letih so odkrili vsega skupaj 6 novih prvina in 3 med temi so našli ameriški učenjaki. Kakor prejšnja prvina, ki jo je odkril prof. Allison, bo tudi zadnja po vsej priliki kazala radioaktivne lastnosti.

Dve leti na morju

Is Sydneya poročajo: Parnik „Katoe“ je videl 200 milj od nabrežja Novega Južnega Walesa signale, ki so ga opozorili na nujno pomoč očitno v nesreči nahajajočih se brodnikov na morju. Ko je lajsja prišla bliže, je našla čoln, v katerem sta dva šveda pred dvema letoma ostavila domovino. Eden izmed morjeplovcev, s imenom Bensen, je prošil častnike na ladji, naj vzamejo s seboj dopisnico za Švedsko. Mož je izjavil, da ploveta s sopotnikom po Atlantiku v smeri proti Panami in da sta namenjena skozi Tihni ocean proti Novim Hebridom.

Senzacionalen evropski obisk ameriškega vnanjega ministra

Državni tajnik Stimson se bo vrtnal konec junija za Evropo, kjer se bo sestal z glavnimi vodilnimi državniki, s katerimi se bo posvetoval o posebnem rešitve razorožitvenega problema.

Suor Marianna

Naključje, ki je eden najskrivnostnejših čarovnikov življenja, je hotelo, da sta se te dni srečali na moji mizi krvavoredeča vrtnica in drobna knjižica s skromnim naslovom »Lettres Portugaises«.

mostana De Immaculata Conceptione, ki so živele s sestro Marianno de Alcoforado, so že zdavnaj pozabljene. Samo Marianna, ki je mnogo ljubila, je nevede stopila med nesmrtnice. Njenih pet ljubezenskih pisem, ki jih je spisala na skrivaj v samostanski celici, je sprejetih v svetovno književnost kot osnova modernemu romanu, in Marianno omenjajo kot prvo moderno ženo. Tako je usoda velikih izjem. Kakaj strastna zaljubljenost te nesmrtnice klarise je bila velika izjema. Kazala je neko prefinjenost in sensibelnost, ki je bila redka v drugi polovici 17. stoletja; to novo občutje pa je evropski kulturni svet v tistih časih že podzavestno čutil. Osemnajsto stoletje je prineslo njegov bujni razcvet. Razbohotile so se krvavoredeče rože, vznikle iz srčne krvi portugalske Marianne. In konec te dobe je bil kakor konec suor Marianne de Alcoforado: odpoved, ožnost, kes. Plameni francoske revolucije.

De Immaculata Conceptione mirno doživela svoje 26. leto. Pod obleko klarise se je skrivalo krasno žensko telo. Pravi južnjaški temperament z močnim erotičnim nadihom. Bila je inteligentna, načitana žena. Vzlic temu, da je v samostan prodrla nekaj posvetnega duha, ki je dopuščal izvestno svobodo gibanja, čitanja in celo lišpanja, je suor Marianna ostala do svojega 27. leta zvesta nebeskemu ženinu.

Nekega dne v letu 1665. je suor Marianna naslonjena ob okno strmela v razkošni večer. Nad pokrajino je sijalo divno večerno nebo. Mimo samostana se je vila cesta in izginjala v daljavi kakor samotna pot njenega življenja. Suor Marianna je nemara imela eden tistih slabih trenutkov, ki prihajajo tudi ženam, ki so se odrekle svetu: trenutkov, ko čutijo mlado kri. Bila je vzprejemljiva za hostijo zemeljske ljubezni. Čakala je. In usoda ji je namenila naključje, ki jo je storilo slavnijeje od vseh njenih krepostnih sester: Po cesti so priketali konji. Prihajali so vojaki. Suor Marianna se ni umaknila s okna. To je bila njena usoda, ki ji je vse življenje tvorila v muko kesa in pokore. Na čelu čete je jezidil osemindvajsetletni konjeniški kapitan francoske vojske Noel Bouton marquis de Chanielly. V prvem svojem pismu, ki mu ga je suor Marianna pisala potem, ko je bila izpla za njim najbolj kičevo vino ljubezni in ko se je Noel Bouton vrnil v domovino, v pismu, ki s štirimi ostalimi tvori temelj moderne literature, je povedala o tem srečanju: »Tako mi je bilo, kakor da mi hoče uga-

pati, čeprav me še nisi poznal. Mislila sem, ko si se bil zaustavil, da si me prepoznal med vsemi, s katerimi sem bila tisti hip; domišljala sem si, da hoče, naj te dobro vidim, ko si bil vzpodbodel konja — naj te obudujem. Skratka: vsa prevzeta sem bila od slednjega tvojega dejanja in kretnje in že sem čutila, da mi nisi indiferenten...«

Padle so iskre. Ne vemo, kako se je podrobno razvijala ta romantična ljubezen. Razgovorom za rešetkami so morali slediti skrivni sestanki; neizkušena klarisa je bila v zasledovanju zadnjega ljubezenskega cilja prav tako instinktivno prebrisana, kakor so vse ženske. Med francoskim kapitanom in klariso iz samostana De Immaculata Conceptione se je razvilo eno tistih razmerij, ki jim dajejo nevsakdanost samo izredne okoliščine in nenavadna strastnost. Nositeljica te strastnosti je bila suor Marianna. Noel Bouton je bil zelo povprečen, neinteligenten mož: navaden častnik tistega časa. Anderes Städtchen, anderes Mädchen. Suor Marianna pa ni položila v to razmerje samo vse strasti svoje nature, marveč tudi vso presenetljivo, za tiste čase čudovito tanko finočjo svojega občutja in svojo nenavadno inteligenco. Postavila je na kocko vse, prav vse. Morda prva izmed žen je doživljala ljubezen v duhu dobe, ki je šele prihajala: ljubezen, ki izhaja iz nove sensibelnosti, kakor je svet, dramač se iz vulgarnosti srednjega veka, prej ni poznal. Zgodba se je končala tako kot je bila započeta v zakonih življenjske banalnosti: Nastal je škandal, ki bi bil imel še hujske posledice, da ni oče suor Marianne zastavljal svojega vpliva. Francoski kapitan je zapustil Bejo. Iz njegovega poznejšega vedenja vemo, da je bil naveličan tega razmerja. Suor Marianna je ostala pri klarisah, toda naložili so ji najstrožjo kaznino. Vzlic vsemu pa je našla toliko časa in prilike, da je pisala ljubimcu v Francijo onih pet obsežnih pisem, ki so pod naslovom »Portugalska pisma« prešla v literaturo. Pisma, strastna in goreča kakor živo srce. Pisma ljubezni in odpovedi, kesa in hrepenjenja, ironije in žarke udanosti. Po banalni indiskretnosti Noela Boutona so kmalu prišla v javnost in jela krožiti v prepisih. L. 1669. je izšla prva tiskana izdaja, za njo pa številne nadaljnjne in prevodi. Ljubezen suor Marianne živi še danes; zaikri se tu in tam, na hope, kakor kresnice nad temo grobov in pozabljenj... Prva žena modernega občutja... Njena ljubezenska bol tvori morda element poznejše Rousseaujeve »Nove Heloise« in drhti v tolikih sladkih sanjarijah romantičkov. Suor Marianna je krinkila iz svoje samotne celice in izpela ljubimcu svojo labodjo pesem, ne da bi kdaj vedela, kakšna je njena slava. Po magdalenskem kesu in težki pokori za greh svoje mladosti je častita klarisa umrla 28. julija 1723. v 83. letu svojega življenja. V samostanskih mrtvaških kvkvah je zapisano, da je umrla »kot ena onih, ki kažejo znake milosti.« O Noelu Boutonu vemo, da je umrl po veliki karjeri kot sit, zadovoljen, malce glupe in omejen gospod, kakršen je bil vedno. This.

Sportna nedelja

Ljubljanska kluba zopet brez točke

Dočim je Primorje na lastnih — toda razmočenih tleh častno podlelo zagrebški Concordiji, je morala Ilirija v Splitu kloniti pred Hajdukom pod točo golov — Tudi ostali sportniki so bili kljub dežju pridno na delu

Ljubljana, 7. junija. Današnja nedelja je prinesla v tekmah po ligah serijo novih rezultatov, ki bodo zopet znatno spremenili pozicije tekmecev. V beograjski ligi je nekoliko presenetila visoka zmaga BSK, ki je s tem dobil precejšen plus pred svojim najvernejšim rivalom. V naši ligi je največja senzacija katastrofalni poraz Ilirije na vročih splitskih tleh. Suho telefonično poročilo navaja samo minute, v katerih so padali številni uspehi splitskih mojstrov nogometa. Vsekakor je nerazumljivo kako je mogla enajstorica Ilirije, ki je dosedaj — dasi brez točke za lepo razliko golov z dobrih izgledi sodelovala v tekmah, doživeti tak fiasko. Če je bil realen bomo mogli presoditi šele jutri. Primorje je imelo državne vrhove Concordije v gosteh na lastnih tleh. Vreme sicer ni bilo naklonjeno in črno beli so morali napeti vse sile, da so obdržali proti rutiniranemu nasprotniku odprto igro. Izgubili so nad vse častno dve točki, ki pomenita skupno z onimi, ki jih je pustila Ilirija v Splitu za ljubljanska kluba tako veliko izgubo, da je najbrž ne bo lahko več nadomestiti. Slika prvenstvene tabele v I. ligi je po večerašnjem kolu naslednja:

Gradjanski	5	4	0	1	7:3	8
Concordia	4	3	1	0	8:4	7
Hajduk	2	2	0	0	19:1	4
Primorje	4	1	0	3	7:12	2
Hašk	4	0	1	3	5:10	1
Ilirija	3	0	0	3	2:18	0

Concordia : Primorje 2:0 (1:0)

Vse je kazalo, da se bo to važno srečanje izvedlo v nadpovprečnem slozu. Igriče se je prvič prezentiralo s prepotrebno tribuno, ki je, čeprav še ne dovršena, stopnja takoj v akcijo. Vreme je bilo grozljivo, toda dopoldne se je še nekam držalo. Potem pa je šlo, kot nalašč, vse narobe. Viliha se je ploha, ki je trajala že ves čas predtekme, in se je držala tja do prvega polčasa glavne tekme. In s tem je prišla vsa zadeva iz pravega koncepta. V občudovanju vrednem številu se je zbralo nogometu naklonjeno občinstvo in vztrajalo do konca, vkljub neprijetni kapricioznosti P. u. v. Bilo je na igrišču

skoro do 2000 ljud.

za tako vreme pravi rekord! Z nestrpnostjo pričakovana borba se z nezabavnimi uvodnimi formalnostmi začne kmalu po 17.15. Belo - zeleni - Concordia — so stopili na teren v postavi:

Dimič - Babič Braco, Pavičič - Ralič, Premrl, Löw - Martinović, Valjarevič, Šimšir, Pavelič Ivica, Praunsperec.

Par minut pozneje so se pojavili črno-beli, domači v tej postavi: Jarčičaj - Svetic, Jug I. - Zemljak, Slamič, Pišek - Jug I., Slapar, Senica, Erman, Uršič.

Igra je že v začetnih fazah začela z ostrim tempom, ki ga je obdržala skoro do konca. Vztrajnost publike je bila nagajena z živo, energično, silno požrtvovalno igro, ki se je razvijala na razmočenem terenu, ob drugačnih prilikah težkem in za vsako boljšo igro skoraj nemogočem. Toda moštvi sta, zavedajoč se važnosti in značaja te borbe, prešli z največjim požrtvovanjem preko te ogromne ovire in pokazali nogomet, ki ga moramo oceniti kot prvovrstnega.

Velika požrtvovalnost in silna volja do zmage

je bila skupna odlika obeh moštev. V vsakem drobcu igre se je moglo opaziti stopnjevano hotenje po toliko zaželenem uspehu, a sam potek igre je vsa ta prizadevanja naravnost pospeševal. Concordia je otvorila score po krasnem zgoditku na samem koncu prvega polčasa. Vse dotlej se je odigravala borba v znamenju stremeljenja po tem začetnem zgoditku. Potem pa je sledila ogorčena borba za izenačenje, odnosno za držanje pridobljene pozicije; ves čas pa je bila igra napeta, razburiljiva, z menjajočimi se niansami ob naglem, trenutnem prelašanju s polja v polje. Concordia je dosegla zmago z rezultatom 2 : 0, ki bi ob drugačnih okoliščinah utegnil zgornjo pričati o nadmočnosti zmagovalca moštva. Vendar je treba povdariti, da tekma za Primorje ni bila izgubljena prav do drugega gola, ki je zopet padel koncem

drugega polčasa. Narobe, prevladal je splošen vtis, da bodo skrajni napori črno-belih vsak čas kronani z uspehom, ki bi vkljub vsem nagajivostim sreče in usode dal besedo pravici, tisti pravici, ki so jo dogodki sami terjali. Po vsem tem se ne da reči, da bi bilo belo-zeleno moštvo domačim povsem nadmočno. Glavna in odločujoča prednost moštva je bila v harmonični povezanosti posredincev in dobro celoto, v kateri se je sredina Demič — Premrl — Šimšir močno še odražala. Obramba je delala solidno, branilca bolj uspešno kot opazljivo. Demič pa se je izkazal zlasti v drugem polčaju, ko je bil močnejše zapoven, dobrega mojstra svoje stroke. V haljih je prevladoval Premrl, množično neudržljivi centerhalf državne reprezentance, vendar se mestoma ni mogel povzpeti do popolnega razmaha. V stranskih haljih je imel dobra pomagata, od katerih je bil Löw vsekakor uspešnejši. Napad je v celoti dobro vigrano celota, ki dela pod vodstvom Šimšira in ob krepki podpori ozadja. V notranjem triu ima moštvo močnejše orožje nego v krilih, ki se proti dobi defenzivni igri nasprotnih halfov nista mogli posebno uveljaviti.

Primorjasi so ugodno presenetili s svojo požrtvovalnostjo, kar sicer ni njihova odlika, vsaj nekaterih. Sicer se niso prišli ven iz svoje stare hibe, to je defenzivne igre srednje vrste, ki ji ne preostaja smisla in sredstev za konstruktivno delo, vendar je tudi v tem pogledu treba registrirati spremembo na boljše. V celoti je bilo precej raznolikosti. Tako so bile dokaj slabe točke: Senica, prešibak za tako težak teren, Uršič, ki se je začel uveljavljati šele v drugem polčaju, in deloma Jug II, ki se je sicer mnogo trudil, toda ni mogel povsem izpolniti vrzeli. Jančigaj je bil zopet zelo dober, toda tudi tega mu ne gre šteti v velik greh, ker je sicer posegal sigurno v dogodke. Svetic kot običajno miren in zanesljiv, je absolutno svoje delo brezprikorno. V haljih pa še vedno neče vse funkcionirati kot bi bilo treba; razdiralna igra dobra, podpora napadu pomankljiva. V napadu trije ljudje: Erman, Jug in Slapar zelo aktivni, pa ne brez napak; Erman je zgrešil dve zrela čisti situacija, Slapar pa je z mestoma presebično igro bolj kvaril, kot koristil. Toda vkljub vsem si je napad izdelal nekaj krasnih položajev, ki bi bili lahko bistveno vplivali na sam rezultat, če bi ne bilo omenjenih napak.

Vse v vsem, igra Primorjajev je zadovoljiva, zlasti v polju, in je treba potrebno omeniti viden napredek moštva. Ob vztrajnem delu tudi uspehi ne bodo izostali.

Se par besed o poteku. Početni udarec ima C. potem pa preide P. v napad. Igra poteka v premoči domačih. V 6. min. Jug opasno centrirata, toda žoga gre na prečko. Do 10. min. prevladajo domači, potem pa uprizori C. serijo nevarnih napadov, iz katerih rezultirata dva koda v 10. in 11. min. Takoj nato reši Ralič v kornar, ki ga strelja Jug in Senica pošlje z glavo preko prečke. V 15. min. da Uršič krasen predložek Ermanu, ki pošlje razantno tik droga. Igra je odprta, občinstvo stalno glasno bodri domače. V 19. min. kornar za P., ki ostane neizbravljiv. Menjajoči se napadi, toda P. še vedno rahlo prevladuje. V 24. min. odbije Zemljak v kornar, Praunsperec centrirata, ali žoga gre v aut. V 27. min. je zelo nevarno pred golom P., končno reši Jančigaj. Takoj nato ima Uršič čisto situacijo, pa zapelje v aut. V naslednjih minutah komaj rešita Demič in Jančigaj, obakrat v kornar. Počasi prihaja situacija na C. V 44. min. dobi Šimšir čist pas, ki ga pošlje neubranljivo v mrežo: 1:0 za C. Potem polčas.

V drugem polčaju ima Erman že v 1. min. zrela situacijo, pa pošlje mimo. Siloviti napadi P. obične na obrambnem zidu. V 9. min. sname Slapar Uršiču v čisti situaciji žogo z noge, tipičen primer sebične igre! Obramba C. ima polne roke posla. Potem napadi C., in zopet bliskovito menjajoče se situacije. Uspeh sta po en kornar za C. v 15. min. in za P. v 23. min. Napadi C. postajajo pogostejši in nevarnejši. Končno v 38. min. nesporazum P. obrambe. Jančigaj gre po nepotrebnem ven in Martinovićev centerpas konča v levem spodnjem delu. Odslej P. vidno klone, zadnje minute potekajo v znamenju C. G. Kujundžič je sodil prvi polčas odlično, pozneje pa je zgrešil par napak. Pač pa je njegova zasluga, da je bila igra fair, ker je bil v presoji foulou zelo strog.

Hajduk : Ilirija 14:0 (5:0)

Split, 7. junija. Današnja državna prvenstvena tekma po ligah med Hajdukom in ljubljansko Ilirijo se je končala s senzacionalnim, prav hazenskim rezultatom. Hajduk je igral v vseh vrstah izredno dobro. Vsi igralci so bili odlično razpoloženi. Tekma se je registrirala samo po minutah, v katerih so padali goli. Že v 2. min. je zabil Lemešič prvi gol. V 6. min. Lemešič — drugi gol. V 8. min. po kotu — Dešković tretji gol. V 15. min. Bakotić — četrti gol. V 24. min. Lemešič — peti gol in rezultat prvega polčasa. V drugem polčaju si zabije Ilirija v 6. min. lasten gol. V 10. min. Bakotić — sedmi gol; v 14. min. isti igralec — osmi gol. V 16. min. Benič — deveti gol. V 26. min. isti igralec — deseti gol. V 29. min. Kragić — enajsti gol. V 33. min. Bakotić — dvanajsti gol. V 35. min. Ilirija — lasten gol. V 36. min. Marušić — štirinajsti gol in rezultat. Sodnik g. Focht iz Sarajeva dober.

Gradjanski:Hašk 1:0 (1:0)

Zagreb, 7. junija. »Derby« tekma za državno prvenstvo po ligah med domačima rivaloma Gradjanskim in Haškom se je končala s pičlo zmago Gradjanskega. Pred tekmo je nekoliko deževalo, toda le toliko, da je bilo igrišče brez prahu. Tekmo je sodil g. Mika Popović iz Beograda. Hašk je otvoril igro in sploščal igral prav dobro. Pozneje si je opomogel tudi Gradjanski in v 19. min. je Stanković odvzel križu visoko žogo ter jo nenadoma plasiral v gornji desni kot: 1:0 za G. Gradjanski je igral nato bolj temperamentno in v 23. min. je publika že skoraj videla gol Kukića, ki pa ni šel v mrežo. Po odmoru sta oba nasprotnika zastreljala precej pozicij. Hašk je bil plodovitejši in Mihelič je imel v tem delu igre polne roke posla. Situacije so bile zelo napete, toda vedno opasnejše s strani Haške. Gradjanski se je umaknil v obrambo in se obupno branil. Situacije so se še večkrat menjale, toda rezultat je ostal do konca nespremenjen.

BSK: Jugoslavija 3:0 (1:0)

Beograd, 7. junija. Pred 12.000 gledalci se je vršila danes na igrišču BSK »derby« tekma za državno prvenstvo med najmočnejšima kluboma Beograda, BSK in Jugoslavijo. Za tekmo je vladalo naravno ogromno zanimanje, ker uživata oba kluba v prestolici mnogo simpatij. Igra je pričela Jugoslavija, pri kateri pa se je takoj pokazalo, da nima srečnega dneva. Slaba je bila v obrambi in tudi napadalna vrsta ni mogla orav do izraza. BSK je bil v izredni formi in je razen tega igral samo s polovico moči, kar pomeni da bi bila Jugoslavija doživela ob večjem elanu »modrih« večji poraz. Dva gola za zmagovalca je zabil »Moša« tretjega pa Krsta Popovića. Tekmo je odlično sodil g. Fabris iz Zagreba.

Gradjanski (Osijek) : PSK 7:2 (2:0)

Osijek, 7. junija. Gradjanski (Osijek) je v tekmi proti PSK dosegel zmago z rezultatom 7:2. Tekma je bila zanimiva zaradi visokega tempa in številnih golov. PSK je imel nekaj dobrih priložnosti, toda ni mogel izkoristiti. Gradjanski je bil bolj učinkovit in je dosegel zmago.

Ostale nogometne tekme

Ljubljana: Slovan : Korotan 2:0 (2:0). Igra je potekala večinoma pred vrati Korotana, ki je bil potisnjen v obrambo. Samo slabemu napadu Slovana se mora Korotan zahvaliti, da poraz ni bil še večji. Vrata in obramba Slovana nista imela polja. Pri Korotanu je ugajala obramba. Tekmo je sodil g. Lukežič.
Domače: Slovan rez. : SK Disk 5:1.
Celje: Atletik SK : SK Amater (Trbovlje) 5:3 (3:1). Prvenstvena tekma med okoližnimi prvaki.
Dunaj: V soboto: Admira : WAC 5:2 (1:1); Rapid : Sportklub 6:4 (4:1); Vienna : Austria 4:1 (2:0). Vienna je prvak Avstrije za l. 1931.
Hamburg: Hungaria (Budimpešta) : Hamburger SV 2:2.
Berlin: Minerva : Tennis-Borussia 6:2.
Bitterfeld: Madžarska : Srednja Nemčija 5:1.
Hannover: Hungaria (Budimpešta) : Arminia 8:1.
Graec: Sturm : GAK 5:2.

Lahka atletika

Lahkoatletski miting v Mariboru

Maribor, 7. junija. Danes je priredil SK Rapid lahkoatletski miting, ki so se ga razen prireditelja udeležili tudi klubi ISSK Maribor, SK Zelezničar in SSK »Maraton«. Na startu so bili skoraj vsi najboljši atleti iz Maribora. Miting sicer ni prinesel rekordov, vendar so bili povprečno doseženi dobri rezultati. Tekme sta vodila dr. Jetmar in Bergant. Miting je nudil ostre in zanimive borbe, ki jih je publika z navdušenjem pozdravila. V splošnem je bil miting v marsičem boljši od dosedanjih, glede organizacije pa je deloma zaostajal.

V naslednjem rezultati:
Tek 3000 m: 1. Podpečan (Zeleznikar) 9:45, 2. Straul (Zel.), 3. Tinta (ISSK Mar.).
Met kroglice: 1. Rak (Zel.) 10.73, 2. Gala (ISSK Maribor), 3. Stropnik (Zel.).
Semiinale 100 m: 1. Stropnik (Zel.), 2. Mesarec (Rapid), 3. Venuti (ISSK Mar.), 4. Greif (Maraton).
Tek 800 m: 1. Hofer (Rapid) 2:08, 2. Jeglič (R.), 3. Rak II (Zel.).
Med kopja: 1. Ogrizec (R.) 42.59 m, 2. Koren (ISSK Mar.) 42.17 m, 3. Bertonec (ISSK Mar.) 37.80 m.
Finale 100 m: 1. Stropnik (Zel.) 11.9, 2. Mesarec (R.), 3. Venuti (ISSK Mar.).
Tek 400 m: 1. Gutmajer (R.) 58 sek., 2. Rak H (Zel.), 3. Rak I (Zel.).
Met diska: 1. Gala (ISSK Maribor) 33.03 m, 2. Wagner (Zel.) 30 m, 3. Štefin (Maraton) 29.90 m.
Predtek 200 m: 1. Mesarec (R.), 2. Venuti (ISSK Maribor), 3. Koren (ISSK Mar.), 4. Mühleisen (R.).
Škok v daljavo: 1. Koren (ISSK Maribor) 5.83 m, 2. Monderer (R.) 5.55 m, 3. Stropnik (Zel.) 5.51 m.
Finale 200 m: 1. Mühleisen (R.) 25, 2. Mesarec (R.), 3. Venuti (ISSK Maribor).
Škok v višino: 1. Gutmajer (R.) 1.55 m, 2. Koren (ISSK Maribor) 1.55 m, 3. Smrdelj (Maraton) 1.50.
Stafeta 4 krat 100 m: 1. Rapid (Jeglič, Monderer, Mesarec, Mühleisen) 50 sek., 2. SSK Maraton (Ferenčak, Berce, Greif, Lukan) 50.3, 3. SK Zelezničar.
Končni placement je naslednji: SK Rapid 49 točk, SK Zelezničar 30, ISSK Maribor 23, SSK Maraton 8 točk.

Tekmovanje moštev za lahkoatletsko prvenstvo države se je vršilo v soboto in nedeljo na obeh sportnih igriščih ob zelo številni udeležbi atletov. Prireditelj je v nedeljo precej trpel zaradi slabega vremena. Podrobne rezultate tekmovalja bomo na željo zastopnika JLAS objavili v tokrovi številki.

Kolesarstvo

Distančna kolesarska dirka

Motokolesarski klub »Ilirija« je priredil večerj distančno dirko na krožni progi Grosuplje-Krka-Slatica-Višnja gora s startom in ciljem pri restavraciji »Jelačine« na Dolenjski cesti. Juniorska skupina je vozila na km 72, glavna skupina pa na km 152. — Ker se bo državno-prvenstvena dirka vršila letos že 12. julija na isti progi, je hotel prireditelj dirkačem nuditi priliko, da spoznajo progo in se na njej trenirajo. Zagrebški dirkači so trdili, da se lahko na tej težavi progi doseže komaj 24 do 26 km na uro, kar pa je gotovo popolnoma napačno, ker je vsa prva glavna skupina (7 dirkačev) dosegla danes povprečno hitrost preko 29 km. Isti tekmovalci bodo gotovo še ta mesec imeli priliko na bolj ugodni progi pokazati svojo izborni kondicijo; nikakor pa ne bo škodovalo tekmovalcem za državno prvenstvo, ako se vrši odlična dirka na težjem terenu. Ta dirka bo gotovo dobra preizkušnja za svetovno prvenstvo, ki se bo vršilo koncem avgusta na Danskem. Startalo je preko 30 dirkačev mariborskega, celjskega, ljubljanskega in triglavskega podobora.

Juniorska skupina na km 72 je dosegla naslednje rezultate:
1. Grabec Ivan, ASK Primorje 2:14:51½ (povprečno km 32 na uro); 2. Gregorič Ivan SK Disk, Domžale 2:16:23½; 3. Juh Miroslav MK Ilirija 2:16:23½; 4. Kesič Fran ASK Primorje 2:17:41½; 5. Dežman Alojzij ASK Primorje 2:21:25½.
Časovna priznanja so dosegli:
6. Lah Ivan »Edelweis« Maribor 2:22:41½; 7. Sušnik Stanko, SK Zagorje 2:22:52½; 8. Močnik Valentin SK Disk 2:27:25½; 9. Bezljaj Fran MK Ljubljana 2:27:25½; 10. Kokalj Miha MK Ilirija 2:36:40; 11. Barič Marko SK Zagorje 2:36:40½.
Iz doseženih časov je razvidno, da so tudi juniorji v najboljši formi ter bodo lahko — ob smotrenem treningu — dosegli pri prvenstvenih dirkah prav dobre rezultate. Glavna skupina km 152 (trikratna krožna proga), s startom in ciljem v Ljubljani:
1. Abulnar MK Ilirija 5:12:21½; 2. Prodan, ASK Primorje 5:12:21½; 3. Zgur Aleks, ASK Primorje 5:12:22½; 4. Poličar SK Bratstvo Jesenice 5:12:52½; 5. Oblak

Velo-baon 5:12:53; 6. Faninger »Poštela« Maribor 5:12:58½; 7. Valant MK Ilirija 5:12:53½.

Ostali dirkači glavne skupine so imeli občutne defekte, zaradi česar so morali odstopiti. Zelo majhna časovna razlika pri tekmovalcih kaže njihovo najboljšo formo, ki se bo pa pri prihodnjih tekmah gotovo še znatno izboljšala. Dirkači Poličar, Oblak, Faninger in Valant so vložili proti prvem trem zmagovalcem protest, o katerem bo upravni odbor razpravljaj v prihodnjih dnevih.

Glavna skupina JZSS se je vršila večeraj ob izredno veliki udeležbi v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Potekla je v splošnem stvarno in je ob živahni debati trajala celih 6 ur. Predlog za prenos saveza iz Ljubljane v Maribor je bil od predlagateljev samih umaknjen. Izvoljen je bil ponovno stari upravni odbor s predsednikom dr. Ivo Pircem. Obširnejše poročilo bomo objavili jutri.

Teniški turnir med SK Ilirija in ISSK Mariborom je bil zaradi dežja odpovedan. Uspešno gostovanje hazenske družine Concordije na Češkoslovaškem. V nedeljo je odlična zagrebška sedmorica Concordije gostovala v Mladi Boleslavi proti tamonjši družini Aston Ville in odnesla visoko zmago s 13:3 (9:2). Zagrebčanke so bile zelo priščno sprejete in so za tekmo nastopile v postavi Gršetič, Lovrenčić, Zlata Tonković, Kremsir, Bobinski, Kuntšek, Ivka Tonković. Družina se je odlikovala z briljantnimi kombinacijami, precizno igro in izredno hitrimi akcijami.

Službene objave Jugoslovenskega lahkoatletkega Saveza. Sklicurjem danes sejo jurije lahkoatletkega državnega prvenstva za moštva v posebno sobo restavracije Emona za 20.30. Naprosam vse gg. sodnike, da se je zanesljivo udeleže. — Vrhovni sodnik.
Iz SZNS. Seja upravnega odbora bo danes v ponedeljek ob 18.15 v kavarni Evropa. Tajnik.

Objave

Če se niste — pa boste prepričani, da je vodilna tvrdba za gramofone in plošče A. Rasberger — »Jugosports«, r. z. s. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34.
Debeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno izboljšanje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni boleznii zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.
Dan Ruske kulture. V zadnjem trenutku se je odboru Ruske Matice posrečilo dobiti prijazen pristavek pri ljubljane operne pevke ge. Zlate Gjunganec - Gavelova, ki bo nastopila z arijo Marte iz opere Car. ska nevesta od Rimskega - Korzakova. — Verjetno bo tudi sodeloval pri koncertu operni baritonist g. Pavle Grba.

Gozdni požar je preprečil

Kresnice, 7. junija. Včeraj popoldne je hodil neki državni uslužbenec iz Litije proti Jevnici. V bližini Kresniških Poljan je šel za progo. Tam sta se srečala dva tovorna vlaka in se je iz ene lokomotive vsul cel kup isker, ki jih je vetrič zanesel nad progo. Tleča iskra se je razvnela, vetrič je razpihal iskro in iz presušenega mahu se je dvignil ogenj, ki se je pričel širiti po trskah in drugem gorivu.

Tik nad krajem, kjer se je razpihala iskra, se razteza gozd, ki bi se bil gotovo vnel, če ne bi uradnik, videč nevarnost, takoj pričel gasiti ogenj z veliko vejo. Posrečilo se mu je ogenj popolnoma udušiti in odstraniti nadaljnjo nevarnost.

Uspeh letala »Do X.«

Rio de Janeiro, 6. junija. »Do X« je srečno zaključil svoj prekoceasni polet. Kakor je bilo že javljeno je večeraj ob 2.5 prispel v Port Natal kjer ga je pričakovalo skoraj vse meščanstvo. Kapetan Christiansen je izjavil, da je letel od Kaperdskih otokov do Natala s povprečno hitrostjo 176 kilometrov na uro, nad Oceanom pa je letel celo 220 km na uro. »Do X« ostane nekaj dni v Port Natalu, da popravi manjše defekte in da pregledajo motorje nakar poleti v Rio de Janeiro, kjer bo ostal dva tedna, nato pa v Santos. V splošnem smatrajo, da bo »Do X« posetil tudi Severne ameriške države.

Dinamit raztrgal dve dekleti

Beograd, 6. junija p. Iz Plevlja poročajo, da sta postali tamkaj žrtvi nesreče hčerki posestnika Nikole Jovića. Dekleti sta našli nekeje dinamitno patrono. Ko sta z njo udarili ob kamen, je patrona eksplozirala ter obe strašno raznesarila.

jemov, se zasvetijo v nižini luči večje nasebine.
— Glejte, Knin je tudi pomoči lep!
— Kaj, že Knin? — sem se začudil. Pa sva vseno hitro prispela.
— No, še gre, — pravi g. Rosa, dasi ni bil nič kaj zadovoljen.
Ura je bila že 9. zvečer. Na serpentinah srečava še kolono poštinih avtobusov. Umikanje je bilo zaradi ozke ceste in nevarnih ovinkov dokaj nerodno. Naposled sva vendarle brez nezgod zavila na glavno ulico in v moje največje zadovoljstvo se ustavila pred kolodvorsko restavracijo, kjer smo na potu v Albanijo prenočevali.
Restavrater, star znanec g. Rose z njegovih prejšnjih potovanj v Dalmacijo, je bil ves vzradošen, ko je spoznal svojega stalnega gosta.
— Kaj pa osel dela? — je bilo prvo vprašanje.
Vsekakor malo čuden podrav, sem si mislil. Pa ne da bi cikal na mene!
— Ima se dobro, sedaj je v Kranju in vas pozdravlja! — prav tako razpoloženo odvrne g. Rosa.
— Torej ne mislite mene! — se vmešam v pogovor in se na vse načine pretrgujem, da bi si malo poravnal »skrivljenec ude.«
— Bože sačuvaj! — se oprošča prijazni oštr in mi poljamsi zadevo.

— Je že tu! — je tarna g. Rosa, uravnaval ročni žaromet na rob ceste in previdno vozil, kar se je dalo.
— Po polževo lezemo, — se je jezil, ko sva jo v megli rezala dalje. Vidite, — mi je razlagal, — vsako minuto poti morava izkoristiti, če hočeva v določenem času priti na cilj. Ta megla naju bo preganjala vsu noč.
— Lepa reč, — sem si mislil in se še tesneje ovil v kožuh, kajti postajalo je čimdalje tudi bolj hladno. Zdelo se mi je, da imam najmanj polovico kosti preveč. Na vseh straneh me je že bolelo in nič kaj prav nisem mogel več sedeti. Ko se po dolgem času izmotava iz meglenih ob-

V 40 urah iz Skadra v Prago

Mimo močvirnega polja, ki se razteza več kilometrov daleč ob metkoviškem zalivu obokob notri v gorovje, sva kmalu prišla zopet v hrib in krepko merila pot proti Prologu. Čez križišče cest proti Mostaru se vzpenja še malo višje in že od daleč mi pokaže g. Rosa trenutni cilj: Vrgorac.
— Jaz bom oskrbel da bodo defekti hitro popravljeni, vi na glejte, da dobiva kaj za pod ob. Nekaj toplega bi se prileglo. Morda skomandirate kako juho, mi naroča g. Rosa, ko zavoziva malo v stran z glavne ceste pred lepo gostilnico, od koder je krasen razgled proti Jadranu.
Ko se ustaviva, naju takoj obstojijo postilničar, ki ima ob enem beincinsko postajo in avtomehaničnega popraviljalnico, in njegovi »močnikni«. Ni bilo treba mnogo besed. Sami so takoj opazili, kaj bo treba. V par minutah so bila kolesa doli, plašči sneti in popravljeni že šlo ročno od rok. Gosposi, ki jim je pridno pomagala, jaz pa sem se nadal proti kuhinji in stopil v diplotmatske stike s kuhinjskimi duhovci.
— Ali lahko dobiva kako juho?
— Zakaj pa ne! Malo bo prestana, ker je že od opoldne, pa bo že.
— Naj bo, sem si mislil. Nisem sicer bogzna kak prijatelj juhe, toda tokrat sem si je prav ozele. Tudi g. Rosa je bil kar zadovoljen, ko sem mu sporočil, da bo nekaj za želodec.

— Le hitro naj pripravi, čakala ne bova nič mi še naroči.
Kar sline so se mi cedile, ko sem si pripravil žličo in čakal, kdaj pride juha na mizo. Nestrpno sem mečkal kruh in segal po pivu ki je bilo sicer malo toplo, pa vse eno dobro za žejo. Znamaj so že zopet polni popravljena kolesa, ko so se nasled odprla kuhinjska vrata in čedno dekle, napol gosposko, je prineslo dva krožnika vroče juhe, da se je kar kadila.
— Hvala bogu, sem dejal sam pri sebi. To se bo prileglo!
Zal je prišlo zopet vse drugače. Namesto pričakovane dobre goveje juhe je bilo na krožniku nekaj, česar še nikoli nisem videl ne jedel. Berave je bilo višnjevodre, tu pa tam je štrlel iz rižje kaše kos mesa. Duh je bil tak, da me je navdušeno še bolj mimilo. Prijazna gospodična je opazila moje razočaranje in mi je začela prigovarjati:
— To je ribja juha. Sardele so vkuhane. To je zelo dobro!
— Res, sem vprašal neverno in brozgal z žličo po tej čudni mešanici.
— Kar pokusite, pa boste videli!
Nabasal sem žličo in pokušal. Nisem se hotel zameriti. Stino mi je bilo, pa ni šlo. Prebrinal sem riž in odcejal čudno dišečo juho, pa vse zaman. Na sijo in ni šlo.
V tem jo primahla tudi gosposi Rosa — Smo ož gotovi. Kaj pa juha?

— Tu je, kar sedite!
— To je juha? Kaj je to?
— Pravijo, da je ribja.
Gospod Rosa se samo malo skloni, po duha.
— Plačat, hitro prosim, plačat!
— Kaj ne boste? sem ga dražil, vesleč se, da se mu ne godi bolje ko meni.
— Če vzamem le eno žličo, mi upogne kompresijo! pravi in že odsteva denar.
— Kar pojdiva, bova že š kaj dobila spotoma! Če ne prej, v Kninu v kolodvorski restavraciji, kjer sem pred leti kupil osla, gotovo! zaključil gospod Rosa to juho zadevo in že sva bila zopet v avtomobilu in drvela dalje.
Strmo se vzpenja pot po grebenu Dinarskih alp na mejl med Dalmacijo in Hercegovino proti Kninu. Cesta je dokaj dobra in Skodovka je brzela, da je bilo veselje. Niti dež, ki je neprestano curjal izpod temnosivih oblakov, ni motil razpoloženja. Zavesta, da sta rezervni kolesi zopet v redu, je dajala g. Rosi očitno še večjo pobudo za naravnost divjo vožnjo. Za ovinke se sploh ni zmenil in jih je rezal brezskrbno s hitrostjo 50 do 70 km, kakor da vozi po Miklošičevi cesti po Ljubljani.
— Le megle, megle naju Bog obvari! — je zdaj pa zdaj pripomnil in sumljivo ogledoval v oblake zavite vrhove.
— Bo že kako šlo, — sem ga tolažil, na tihem pa sam preklinjal vse vremenske bogove, ki so se menda zakleli in nama dali za vsu pot najslabše vreme. Dan se je nagibal in zaradi dežja se je značilo

ZENA V SODOBNEM SVETU

Internacionalna aliansa za žensko volilno pravico in državljansko vzgojo žen

Leta 1904. je bila ustanovljena v Berlinu nova ženska mednarodna organizacija Internationalna aliansa za žensko volilno pravico (International Woman Suffrage Alliance). Do tega leta je obstajala samo ena mednarodna ženska organizacija, Internationalna ženska zveza, ki je imela predvsem namen, da prebudi pri ženah socialno zavest in jo usmeri na praktično delo, a aliansa je predvsem hotela povesti borbo za politično enakopravnost žene. Prvi sestanek v Berlinu je bil znamenit, ker so se na njem zbrale vse žene, ki so uživale internacionalni sloves kot prvobitnice v borbi za enakopravnost. Predvsem je prišla Susan B. Anthony, ena najpomembnejših osebnosti ameriškega ženskega gibanja. Starša s 84 leti se ni bala dolgega potovanja iz Amerike v Berlin. Kierkoll se je pojavila v Berlinu, povsod so ji prirejali ovacije. Ko so ji dali pri neki priliki sopek lepih rož, je rekla: »Ko sem bila mlada, so me obmetavali s kamenjem, sedaj, na stara leta, pa mi poklanjajo rože. Poleg nje je prišla v Berlin gospa Chapman-batt, sedaj stara 72 let. Ona je bila prva predsednica nove organizacije in ostala na čelu do l. 1923, a tega leta je bila izvoljena za častno predsednico alianse. Ga. Chapman-batt je silno želela, da bi prišla na konferenco za mir v Beograd, pa zaradi bolezni ni mogla na pot. Odkar ni več predsednica alianse, dela v Ameriki samo za mir in je neumorna v propagandi.

Na berlinskem kongresu je pristopilo k Internationalni aliansi 8 držav: Zedinjene države, Angleska, Avstralija, Norveška, Holandska, Nemčija, Danska in Švedska. Takrat je bila ženska volilna pravica uvedena samo v 4 državah Severne Amerike.

Drugi kongres je bil l. 1906. v Kopenhagnu, ki je bil dobro pripravljen in je zato značilno veliko propagandno delo za cilje alianse. Tega leta so pristopili k aliansi 2 državi, Kanada in Ogrska. Na tem kongresu so proslavile bojevnice prvi uspeh v Evropi. Finska je dala svojim ženam aktivno in pasivno volilno pravico.

Tretji kongres je bil 1908. l. v Amsterdamu in aliansa je imela včlanjenih že 16 dežel. Pristopile so poleg prejšnjih ženske organizacije iz Finske, Švice, Bolgarije in južne Afrike. V Amsterdamu so poročale Norvežanke o volilnem uspehu: dobile so volilno pravico. Iz Finske so bile prišle že prve parlamentarne žene. Poleg tega so dobile žene v Švedski in Islandiji volilno pravico za mestne občine, a žene iz Danske za občine sploh. Angleske žene so poročale o svojih uspehih: dobile so pravico, da se smejo voliti žene za župane in za svetnike v občinski in provincialni odbor. Nemke so razveselile kongres z vestjo, da je padel družbeni zakon, ki je dotlej zabranjal ženam članstvo v političnih organizacijah in jih izključeval od političnih shodov.

Leta 1909. je zborovala aliansa v Londonu. Ob tej priliki so bile prirejane ogromne demonstracije za žensko volilno pravico.

Višek je bil sprevid delovnih žen, od akademsko izobraženih do tvorniških delavk, ki se je ustavil v znanem Albert-Hallu, da skupaj z ženami vsega sveta zahteva politične pravice. Tega leta so pristopile k aliansi zopet 4 nove ženske organizacije: iz Francije in Belgije, Avstrije in Češke. Londonski kongres je bil znamenit tudi po tem, ker je norveška vlada poslala nanj oficijelno delegacijo.

Dve leti pozneje, l. 1911., je bil kongres v Stockholmu, na kongresu so prišle delegatke iz 24 dežel in predsednica Chapman-batt je ponosno konstatirala, da solnce nikdar ne zaide nad deželami, v katerih so ženske feministične organizacije. Stockholmski kongres je obiskala tudi Selma Lagerlöf in imela v gledališču predavanje o domu in državi.

Leta 1913. je bil zadnji kongres pred vojno, in to v Budimpešti. Ta kongres so izkoristile feministke za veliko propagandno potovanje od Berlina preko Dresdenu, Prage, Dunaja v Budimpešto. Na tem kongresu je bila osredotočena vsa pažljivost na veliko poročilo predsednice Chapman-batt, ki je govorila o svojem svetovnem potovanju po Aziji, Afriki, Kitajski, Aljaski, Perziji. V vseh teh deželah je ona študirala položaj žen.

Prišla je svetovna vojna in pretrgala, vsaj na zunaj, delovanje alianse. 3. avgusta 1914. leta je upravni odbor alianse izročil vsem evropskim vladam protest in jih rotil, naj ne prično krvavega klanja. Ves čas vojne so bile članice alianse v medsebojnih stikih in so zlasti mnogo storile za pomoč beguncev iz Belgije. Ko je bil konec vojne, je aliansa pričela zopet delo.

Prvi kongres po vojni je bil l. 1920. v Ženevi. Koliko se je položaj po vojni izboljšal v prid žene, govori dejstvo, da je poslala na ženski kongres 21 vlad oficijelne delegacije. Prvič na tem kongresu so nastopile na posebnem večernem zboru parlamentarne iz raznih evropskih dežel in Amerike. Na ženskem kongresu se je prvič pojavila kitajska žena, voditeljica kitajskih feministk Chu Chia Hua.

Na kongresu v Rimu l. 1923. je zadnjikrat predsedovala Ga. Chapman-batt in izvoljena je bila nova predsednica Ga. Cobett-Ashby, vredna naslednica Chapman-batovi. Kongresa v Rimu se je privikrat udeležila tudi jugoslovenska delegacija. Kongres v Rimu je postavil delo alianse na novo podlago s tem, da je razdelil delo v komisije. Osnovane so bile naslednje komisije: 1. Enaka plača za enako delo, 2. Enaka morala, 3. Državljanstvo poročenim ženi, 4. Enakopravnost žene po poročilnem pravu, 5. Za neporočeno mater in njeno dete, 6. Za družinske doklade, 7. Delo v deželah z žensko volilno pravico. Na rimskem kongresu je bilo mnogo žen iz izvenevropskih dežel. Aliansa postaja torej bolj in bolj ženska organizacija.

Leta 1926. je bil kongres v Parizu, na ka-

terem se je osnovala nova važna komisija: Za mir in Društvo narodov. V Parizu je bil za časa kongresa prirejen imponanten zbor za mir, na katerem je bilo okoli 6000 oseb. Na tem zboru sta govorila francoska ministrica Herriot in de Monzie. Na pariški kongres je poslalo Društvo narodov posebno delegatko in prav tako tudi Mednarodni urad za delo.

Leta 1929. je bil kongres v Berlinu, ki je proslavil 25 letnico. Pred 25 leti, l. 1904 v Berlinu, je bilo zastopanih 8 dežel, l. 1929. pa 43. Ta kongres je bil sijajna manifestacija ženskega dela. Kakor v Parizu tako je bil prirejen tudi v Berlinu velik zbor za mir z govornicami iz raznih dežel. Iz Jugoslavije je govorila Alojzija Stebijeja.

Od pariškega kongresa aliansa vse bolj in bolj posveča glavno delo propagandi za trajen mir. Njena komisija za mir in Društvo narodov prireja od kongresa do kongresa posebne konference, na katerih razpravljajo o aktualnih vprašanjih. Takšne konference so bile: v Amsterdamu l. 1927., v Dresdenu l. 1928. in sedaj od 17.-20. maja v Beogradu. Predsednica te komisije je Ruth Morgan, ki je izredno agilna in spretna. Nje najbolj pomagata Holandski Baha van Bosse (podpredsednica) in Rosa Manus (tajnica).

Propaganda čeških žen

Češke žene se zavedajo, da bo uresničenje ideje svetovnega miru možno edino na podlagi pravične ureditve vseh odnošajev (socijalnih in gospodarskih) med narodi in med posamezniki. Zato skušajo zlasti v ženah vzgojiti in ohraniti živo predvsem to zavest. One se zavedajo, da jim politične pravice nalagajo tudi dolžnosti do svojega naroda.

»Odbor za žensko volilno pravico deluje skupno z »Ligo žen za mir in svobodo« ter je zadnji čas mnogo razpravljalo o narodnih manjšinah ter njih pravicah in dolžnostih nasproti državi. Članice-novinarke podpirajo mirovno stremljenje po časopisju. Članice-učiteljice pa so najboljše propagatorice miru po svojem vplivu na mladino in na družino, zlasti pa na ženo, ki polagoma prihaja do zavesti, da družba zahteva od nje boljših ljudi, pobornikov za mir, delo in pravico.

Češkoslovaška praznuje vsako leto dan miru, zlasti po šolah na praznik Komenškega, največjega češkega pedagoga.

Prezident Masaryk sam je prepričan pacifist, ki se je v svoji proklamaciji na češkoslovaško armado izjavil za vzgojo vojakov v smislu obrambe. Proklamacija je bila od čeških žen z navdušenjem sprejeta.

Češke žene podpirajo vse mirovne konference s propagando. Tudi socialistične žene so poživile svoj pacifistični program z živahno propagando. Posebno mnogo so storile učiteljice in profesorice po šolah s tem, da so zahtevale in izvedle revizijo šolskih knjig, iz katerih so odstranile vsako sled sovražstva proti drugim narodom. Skrbe tudi za izmenjavo dijakov drugih narodnosti.

Skrb čeških socijalnih delavk za služkinje. V Pragi (kakor tudi po drugih velikih mestih kulturnih držav) obstaja društvo prijateljic mladih deklet, katerega članice imajo nalogo, da skrbje zlasti za neizkušena dekleta, ki prihajajo z dežele v mesto v službo. Pri vsakem vlakcu čakata po dve socijalni delavki s posebnim znakom ter vzameta v svoje varstvo dekleta, ki iščejo službe, ki nimajo stanovanja itd., ter jih odvedeta v poseben azil, kjer dobe hrano in prenočišče za mal denar ter se jim preskrbi tudi služba. V azilu je namreč tudi brezplačna posredovalnica za službe in sicer za služkinje, a tudi za kontoristinje, vzgojiteljice itd. Na ta način se zabrani, da ne pridejo neizkušena dekleta v roke brezvestnih pustolovcev in ne zapadejo prostituciji.

Spomenik pisateljici Eschenbachovi na Dunaju. Komite Schillerjeve ustanove na Dunaju, čigar člani so mnogi slavni pisatelji in umetniki, je sklenil postaviti pisateljici Mariji Ebner-Eschenbachovi spomenik. Ob stoletnici njenega rojstva je dunajska občina poimenovala po njej neki otroški park. Prav tu bo tudi postavljen spomenik.

Razstava »Ecole de Paris« v praški mestni hiši nam nudi vpogled v delo 62-letne francoske slikarice Suzanne Valadonove. Slike so iz 1929 in 1930. Kritika pravi, da linije razodevajo trdno, energično roko. Čuditi se je svežosti podajanja. Starost je slutiti le iz stila, ne pa mladostnega, neposrednega podajanja. Suzanne Valadonova je bila sprva šivilja, potem akrobatinja in ko je morala zaradi nezgode opustiti ta poklic, model. Tako so jo slikali Puvis, Renoir, Toulouse-Lautrec in Degas, ki so bili tudi njeni prijatelji in občudovalci njene-ga talenta. Toda njena lastna nota je bila močnejša od vseh vplivov.

Paul Valéry za žensko volilno pravico »Mouvement féministe« prinaša poročilo o govoru francoskega pesnika Valéryja za žensko volilno pravico. Poudarjal je, da se povsod in v vseh stvareh izpreminjajo socijalni in državljanski življenjski pogoji za ženo. Zato pa morajo slednji priti v sklad dejstva in zakoni. Zakonska neenakost spolov bi se lahko spirala samo na resnično razliko načina življenja in socijalnih pogojev. Da intelektualna razlika načelno ne obstoja, je pokazala izkušnja. Povprečne žene na noben način niso manj vredne od povprečnih moških. Tudi razlika v fizični moči je vedno manjšega pomena, kolikor bolj je pripomogel tehnični napredek h delovni ureditvi. Posledica je vedno večje izenačenje spolov v načinu življenja in zaslužka. Edina razlika ostane narava, materinski poklic. Glede na materinstvo mora zakon zagotoviti ženi nek prednost, to pa v interesu matere, otroka in rase. Nikdo ne ve bolje od žene, kaj potrebuje mati in otrok — že to je zadosten vzrok, da se ji podeli državljanska pravica v polnem obsegu, da lahko sama zastopa svete interese materinstva.

Valéry je takole opisal današnji zakonski položaj francoskih žena: »Glede na ustavne pravice je prva žena podvržena zadnjemu možu. Vsaka Francozinja ima

manj pravic od vsake žene osvobojenih dežel.« Paul Valéry končuje svoj apel z ostrim prikazovanjem neenakosti in predvsem omenja kot smešno, da ima ustvarjalca žena na vsakem področju manj pravic od katerega koli analfabeta ali alkoholika, od katerega še tako propadlega moškega subjekta.

Častni doktorat iz teologije je dobila prva britska žena Maude Roydenova na univerzi v Glasgou, znana kot pridigarica in učiteljica, kot sodelavka v ženskem gibanju in predvsem po svojem socijalnem delu v ubožnih delih Londona.

Žene vodijo letalske šole. »Equal Rights« poroča, da je pred 4 leti otvorila Ga. Troyla I. Kelleyeva v Kaliforniji letalsko šolo z enim samim letalom in na najetem aerodromu. Danes pa je njen velik kos zemlje, kjer je zgradila pristajališče za letala, in ima tudi letalsko šolo v Long Branchu. V nekem drugem kalifornijskem mestu pa vodi Margaret Perryjeva sično podjetje.

Samopomoč poročenih žen v Rumuniji. »La française« poroča, da so mnoge žene, ko je pred kratkim izšla prepoved poklicnega dela poročenih žen, našle izhod iz zagate na ta način, da so se ločile od svojih mož, ne da bi jih zapustile. Pri tem je brez dvoma trpela morala, toda žene niso več izgubljale služb. Nov dokaz, da sta posledici slabih zakonov nemoralna in njega kršitva.

Aleksander Nerjzenov:

Gorje

Dečki so srasti lažje, gosti, stiši. Češkdovale je svoje laze in se radovale: »Kako so lepi!«

Tudi ljudje so pripravovali o njeznih laseh: »Kako so lepi!«

Skupaj s lasmi pa je srasto devično gorje: možki je videl goste laze in dečki napil: »Lepša si, ko vse!«

»Najlepša si od vseh!«

Deklica je pila, toda napitki se si magla. Pila je in se opila. Razpeta je sibe laze, ovila s njimi dragoga in ostala pri njem do zore. Ob zori je možki poljubil dečki-ne drgetajoče preste in si šel lekat drugih las, nerazpitenih.

Tačas je stopila deklina k srastu in videla v njem devično gorje. Deklica je bila majhna, gorje veliko. Pričela je plehati. Mislija je: »S solzami bo izteklo gorje in bolje mi bo.«

Toda solze so gorje povečale, da je bilo veliko, večje, in deklino dušilo. Tedaj je dejala: »Umrla bom, kakaj veselja mi vešč. Poslednjič je pogledala pominčno solnce in se nasmejala.

Gorje je izgubilo iz njeznih očal...

Posetite razstavo Centralnega presbiroja v Jakopičevem paviljonu! Vstop prost.

MALI OGLASI

Službo dobi
2 vajenca
na tobarsko in kotarsko obrt, a stanovanjem in hrano v hiši sprejme takoj firma Franc Zorn, Ljubljana, na Šiški, Lepodvorska 23. 25390-1

Šivilja
na dom v svrhu krpanja perila in popravila domačih oblač se išče na takoj. — Škofja ul. 9/II. 25696-1

Pek. pomočnika
srednovečne vsake dela, šivcem za takoj. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 25653-1

Čevljar. vajenca
srejnje takoj Ivan Ke-stanjski, Ljubljana, Breg 2. 25681-1

Deklico
stare 14-16 let, raznih in pokanih staršev, sprejemno kot varuhinjo otrok. Zevnik, Dravje št. 131. 25738-1

Natakarico
srednjih let, s kavojno 4 do 500 Din sprejemem s 11. junijem in dobro izdolo restavracijo. — Vprašati v mesnici Marinšek, Prečna ulica. 25668-1

Učenca
sprejme knjigovodnica Lerh v Radovljici. 25577-1

Kroj. pomočnika
dobro izurjenega delavca sprejme takoj Resešič, Škofja ulica 10/II. 25791-1

Frizerska vajenca
išče mesto v svrhu nadaljnega učenja. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 25291-2

Natakarica
srednjih let išče mesto natakarice, zmožna voditi tudi samostojno. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod št. 1006. 25588-2

Kroj. pomočnik
išče delo na malo fine kose in v velikih v roke. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 25419-2

Zasluzel
Zastopnike za prodajo koles in gramofonov išče »Tehnik« — Josip Banjal, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 20. 25313-3

Šteparica
s večletno prakso, išče mesto na takoj. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 25756-2

Dekle
samoizbrano in pošteno, ki govori poleg slovenske tudi nemško in srbohrvaško, išče mesto k otrokom v naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 25705-2

Pouk
Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2236. Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt 15 tastojev — platište poštji 251

Prodaj
Vrtne zaklop. stole prodaja pisarna Tihobš na Glincah — telefon 2665-6 26645-6

Kosilnico
dobro ohranjeno za 2500 Din prodam v Ljubljani, Rimska cesta 11. 25666-6

Dijaška stanovanja
Dva dijaka sprejemem na stanovanje za prihodnje šolsko leto. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 25643-21

Stanovanja
Lepo stanovanje 30 minut od postaje Ražje oddam v najem. Pojasnila daje Katarina Kobal c. Brezova, pošta Rače. 25008-21

Stanovanje
1-2 sob in priključni kose v Šiški starejša stranka brez otrok s 1. avgustom. Ponudbe s ceno na oglašni oddelček »Jutra« pod št. 25561-21

Lepo sobo
oddam boljše gospod. svet. dvema. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 25300-23

Sobo
s električno oddam s gospod. ali gošč. po 130 Din. Fine, Došenjska cesta 12/II. 25710-23

Sobo
lepo opremljeno, s podporabo kuhinje oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 25119-23

V najem
Mesnico s vsem inventarjem, s lastno klavnico in lednico, v pomolnem letovišarskem kraju na Goronjskem oddam takoj v najem. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 25230-17

Stroji
Šivalni stroj
teški »Adier«, dobro obrabjen, ki šiva s motvonom, pripraven za sodlarje, ugodno prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 25331-29

Posest
Lepe stavb. parcele pod Rožnikom ugodno napredaj. Naslov pove oglašni oddelček »Jutra«. 24888-30

Gozdno parcelo
s travnikom kupim. Ponudbe na oglašni oddelček »Jutra« pod št. 25109-30

Lepe parcele
ob Boh. jezera napredaj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 25601-30

Razno
Telefon 2059

Pre mog suha drva
Pogažnik, Bohoričeva št. 6

Mali oglasi so uspešni!

Črešnje (ašlame)
za jelo in kompot, na veliko pošilja po železnici, pakovane v košarah, od 15 do 20 kilogramov 8199

MILOVAN VASILIO
Ugljevik - majdan pri Bijeljini.

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 86

Oblečemo Vas elegantno od nog do glave za mal denar zelo ugodno. — Tudi na obroke!

A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

KUPUJTE
poljedelske stroje prvovrstnega domačega izdelka

ANTON KREMŽAR
strojno podjetje - delavnica poljedelskih strojev
št. Vid nad Ljubljano

Stalna zaloga motorskih mlatilnic in bencin motorjev original »SLAVIJA«. Nadalje plugov, bran, valjarjev, kultivatorjev, skarifikatorjev, kosilnic, sejnalnih strojev, brzoklepalnikov itd.

Ogledite si naše razstave na velesejmu in doma v št. Vidu nad Ljubljano. 7278

Za nakup pohištva se priporoča tvrdka

FRANC IZGORŠEK
ŠMARTNO PRI LITLIJI

Prodaja tudi v Trbovljah in Stični.
Moderno urejene delavnice in velika zaloga suhega lesa vam jamči za dober in soliden izdelek. Prevzema tudi stavbena dela, opreme za hotele, banke itd. — Koja E 34/36 na velesejmu. 7159

RIBIŠKE PALICE
kolesa, svileni in navadne vrvice, proste in montirane trške, raznovrstne blestilce, umetne ribice in druge ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA, Kongresni trg št. 9

DELNIŠKA DRUŽBA PIVOVARNE »UNION«, LJUBLJANA

PIVOVARNA IN SLADARNA
Tovarna za špirit in kvas v Ljubljani I
poštni predal 45.

prilporeča svoje izborne izdelke, in steer:

svetilo in črno pivo v sodih in steklenicah pekovski kvas, čist rafinirani in denaturirani špirit.

Podružna pivovarna v Mariboru
TELEFON: Ljubljana 2310 in 2311. — Maribor 2623.
BRZOJAVI: Pivovarna Union Ljubljana — Maribor.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in domačinstvo safe - depozita itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548. Interurban 2706, 2806.